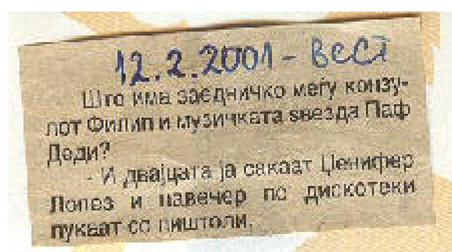
kako za po~etok!

12.2.2001 - Вест

Што има заедничко меѓу конзу-лот Филип и музичката ѕвезда Паф Деди?

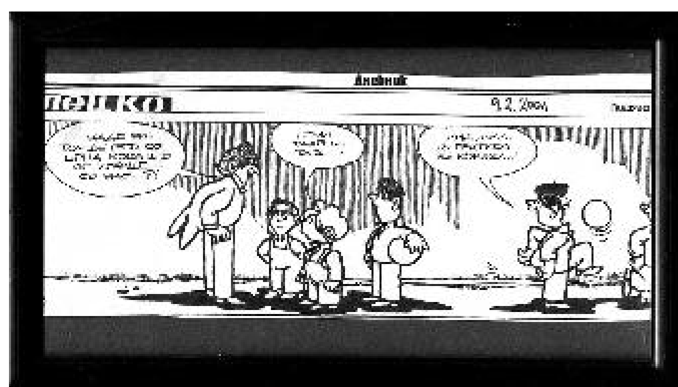
- И двајцата ја сакаат Џенифер Лопез и навечер по дискотеки пукаат со пиштоли.

Dobar vic za po~etok. Normalno na moja smetka.

Po~ituvani posetiteli na ovoj blog - Dobredojdovte!!!

Re{iv samiot da si otvoram anti-blog. Zo{to? E pa mi dojde preku glava od komentarite na nekoi takanare~eni “blogeri” od Makedonija i nivnite anarhi~ni, zajaduva~ki, politi~ki inspirirani, a sekako neinventivni i neinteligentni redovi na internet naso~eni protiv mene. Od deneska nema potreba tie samite da se gri`at za toa - nivnata zada~a i uloga }e ja prezemam jas samiot. Veruvajte deka nikoj nema pogolema kolekcija na plukanici, bluvotnici, idiotizmi i sli~no za mene, od MENE! Bidej}i ni najmalku ne mi smeta toa javno da bide izlo`eno na net, eve koga }e imam vreme, malku po malku, samiot

}e ja ispolnam taa “sveta zada~a”. Na Vas ne Vi ostanuva ni{to drugo osven da u`ivate. Ako kako na narod najbliska ni e ovaa dimenzija i na~in na `iveewe, neka bide. Eve go blogot posveten i otvoren EDINSTVENO za plukawe.

Ova e eden od klasicite. Pecko e genijalen. Ne mi smeta {to me izvre|a. Kako {to gledate karikaturata e vo ramka (se nadevam deka e vidlivo!). Taa celo vreme, niz godinite stoi na yid kaj mene doma. Jas vo nea gledam golemi vistini.

Legendaren tekst. Samo neznam dali se ~ita. U sekoj slu~aj go postiram. Mi se svi|a epten naslovot.

Филип како Џон Вејн

[illegible]

Спектатор

Tekstov sekako e posveten na histerijata koja ima{e gigantski i (mo`ebi) epski razmeri, koga me nazna~ija za generalen konzul na Makedonija vo SAD. Toga{ se ~uvstvuvav kako da me kandidirale za Pretsedatel na SAD, a ne konzul, od prosta pri~ina {to interesot i mediumskata hajka bea nezapamteni. Mo`e bilo za dobro?! Ama na koj i kogo. Vremeto }e poka`e najdobro.

Bitno ova e dobra podloga i za dene{no Va{e u`ivawe, pa zo{to da ne i plukawe.

organizirana zloupotreba na DBK

ОПЕРАТИВНО-ТЕХНИЧКИ МЕРКИ
кои ги применувало СДБ (ДБК) спрема членовите и седиштето на ВМРО-ДПМНЕ

1. **СЕДИШТЕТО НА ВМРО ДПМНЕ**
   Мерка "тајно следење"
   Псевдоним "Темел"
   04.10.1995г.; 09.10.1995г.
   10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 и 18.10.1995 г.
   19 и 20.10.1995 г.
   25.04.1996; 18, 19, 20, 21 и 22.02.1997 г.
   24, 25, 26, 27 и 28.02.1997 г.
   19, 20 и 21.03.1997
   15 и 16.05.1997 г.
   30.08.1997 г.
   29.10.1998 г.

   Извештаи од разговори со оперативна врска "Брче" за седиштето на партијата "ВМРО-ДПМНЕ" од 11.11.1997; 10.12.1997 и 12.01.1998 г.

2. **ГЕОРГИЕВСКИ ЉУБЧО**
   Мерка "тајно следење"
   04.02.1998 псевдоним "Мона Лиза"
   05.02.1998 псевдоним "Мона Лиза"

3. **ДИМОВСКА ДОСТА**
   Мерка "тајно следење"
   18, 19, 20, 21 и 22.02.1997 г., псевдоним "Дама"
   24, 25, 26, 27 и 28.02.1997 г.
   19, 20 и 21.03.1997 г.
   05.06.1997г.
   30.09.1997г.

4. **ПЕТРОВСКИ ФИЛИП**
   Мерка "тајно следење"
   18, 19, 20, 21.02.1997 г.
   25.02.1997 г.

5. **ФЛОРОВСКИ АЛЕКСАНДАР**
Извештај од набљудување и документирање,
псевдоним "Паун"
04, 05, 06, 07, 08 и 09.10.1995 г.
10.10.1995 г.
Предлог за примена на мерка "тајно следење - набљудување"
8.11.1995 г.

6. **Информација за настаните околу организирањето на "мирниот протест" на студентите**

21.02.1997

доставена до:
Томислав Чокревски, министер за внатрешни работи
Добри Величковски, директор на ДБК

7. **Информација за одржаниот музички хепенинг (журка) од страна на Студентската организација на Педагошкиот факултет и дел од Унијата на млади сили на ВМРО-ДПМНЕ**

24.02.1997 г.

доставена до:
Томислав Чокревски, министер за внатрешни работи
Добри Величковски, директор на ДБК

8. **Информација за активностите на организаторите на студентските протести**

4.03.1997 г.

9. **Информација во врска со повикот на лидерот на најголемата опозициона партија во Република Македонија ВМРО-ДПМНЕ, испратен преку мас-медиите до граѓаните на Република Македонија на генерален митинг**

19.03.1997 г.
доставена до:
Томислав Чокревски, министер за внатрешни работи
Добри Величковски, директор на ДБК

10. **Информација за најавен генерален митинг закажан за 15.05.1997 пред плоштадот "Македонија", организиран од најголемата опозициона политичка партија ВМРО-ДПМНЕ**

15.05.1997 г.

доставена до:
Томислав Чокревски, министер за внатрешни работи
Добри Величковски, директор на ДБК

11. **Информација од состанокот на организаторите на протестниот митинг**

16.05.1997 г.

доставена до:
Томислав Чокревски, министер за внатрешни работи
Добри Величковски, директор на ДБК

12. **Информација за расколот во најголемата опозициона Партија ВМРО-ДПМНЕ, за поднесувањето на колективната оставка на Извршниот комитет на Партијата**

10.09.1997

доставена до:
Томислав Чокревски, министер за внатрешни работи
Добри Величковски, директор на ДБК

13. **Службена белешка за сознанија кои се однесуваат на внатрешно-политички состојби во ВМРО-ДПМНЕ**

15.09.1997 г.

ДБК-1-ва Управа

14. **Информација за панихидата во чест на "Владо Черноземски" во Црковниот храм "Св.Горги" во н.Чаир**

11.11.1997 г.

доставена до:
Добре Величковски, директор на ДБК

15. **Информација за екстремната емигрантска организација "Македонски лавови"**

13.11.1997 г.

доставена до:
Добре Величковски, директор на ДБК,

16. **Информација за активностите на екстремните кругови во редовите на ВМРО-ДПМНЕ од позиции на македонски екстремизам и врховизам**

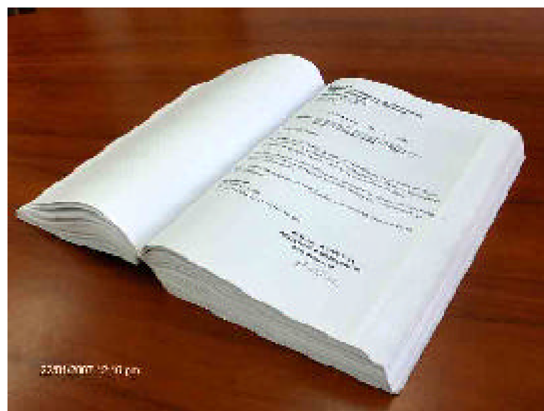
25.11.1997 г.

доставена до:
Добре Величковски, директор на ДБК,

Za ova dosie kako pratenik podnesov pretstavka do sobraniskata komisija za za { tita na ~ovekovi prava i pobarav istata da se proiznese. Vo momentov ova golemo dosie (ima preku 500 strani) se obrabotuva i Arhivot na RM }e

objavi negovi delovi vo zbornik na dosiea koi se napraveni do 1998 godina.

Namera mi e do kraj da se razobli~i eden propadnat sistem. Da se vidi kako deluvale tajnite slu`bi vo za{titata na partijata. Ako e demokratija nema za{to da ne se znae, govori i objavi s#. Pa, sekoj so svojot krst na ~elo. Mi se ~ini deka }e ima prigovori, nekoi i }e kukaat. No, toa ne ni dava za pravo da zamol~ime i da se pravime deka ne{tata ne se slu~ile.

Ova e izgledot i goleminata na Dosieto. Kako potkrepa na dokumentite.

vlijanieto na blogosferata!

Ne veruvav deka blogosferata mo`e da ima vlijanie (vidlivo) vrz op{testvenite priliki. Moite prethodni postovi bea izraz na potrebata da se obelodeni VISTINATA, bez nekoi pogolemi o~ekuvawa.

Eve, deneska sum demantiran. I prijatno iznenaden. [pic re{i da objavi tekst vrz osnova na ona {to go najdoa na mojot blog.

Кодошите на Филип на блог

Поранешниот пратеник Филип Петровски открил дека полицијата се обидела да ја врбува негова блиска пријателка и да го намести дека се дрогира.

Кодошите на Филип на блог

ШТО ПИШУВАЛЕ КОДОШИТЕ ЗА „МАРТА“

A Pecko hehe... kolku da razbieme serioznosta. Se nadevam deka DARMAR nema da se naluti.

vlijanieto na blogosferata! - broj 2

Eve u{ te eden tekst koj spored mene e proizvod na vlijanieto na blogosferata.

ДАЛИ ДБК ГО ПОДМЕТНА ТРАН

'ГАСНИ КОМОРИ ЗА ШИ

...СПАРЕНТОТ ...ТАРИ'?

што трае. И Филип Петровски тврди дека тие ниту го виделе, ниту имале врска со законот транспарент, и е убеден дека тоа бил само еден начин како да бидат компромитирани.

ЧИЈ УГЛЕД Е СОЗДАДЕН ВО ЛАБОРАТОРИИТЕ НА ДБК

Но, особено е инспиративна креативноста на ДБК што меѓу мерките планирани против Марта стои: 'Ќе се работи на потврдување на податокот дека лицето (Филип Петровски н.з.) консумира дрога'. Петровски ова сега го толкува само како метод преку кој би можеле да го уценуваат или врбуваат за нивни потреби.

Од документите се гледа дека станува збор за добро уиграна процедура која којзнае колку пати била применета. И само Господ знае колку личности се фатиле во оваа мрежа, се прашува Петровски.

Морам да признам дека ова со подметнувањето дрога за политичка и човечка дискредитација до скоро ми делуваше како неверојатна мисија. Кога пред 4 години колешката **Мирка Велиновска** после раскрвавите со **Хари Костов** околу Лавоеите, ни раскажа дека **Бранко Бојчевски** телефонски и горчило дека може да откријат дрога кај нејзин близок во фамилијата, го доживеав тоа како низок полициски блеф. Сега веќе не ми е смешен нејзиниот тортип, после овој 'помјателскиот' муабет, по нивна цена да не го остава капутот во кафеана на закачалка.

Но тоа не е сè. Талентите од ДБК предвиделе и 'детално снимање' на семејството на Филип заради, како што стои 'доаѓање до сознанија со кои може да биде компромитиран'. За оваа 'креативност' на УДБК, Филип кусо вели: 'Ужас! Мора да се потенцира дека за нив нема ништо свето'. Ни беше и сосема логично после ова да го прашам: Дали после претходните методи смета дека неговиот имиџ на проблематична личност или нарушениот углед во јавноста е креиран од лабораториите на МВР?

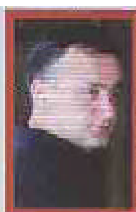
'Да. Ова го поткрепувам со сознанијата дека оваа разгранета мрежа во својот состав вклучува и партиски играчи на тогашната владеачка гарнитура, како и новинари кои служат за егзекуција и создавање на нова слика на реалноста. Тоа како метода успешно се применуваше цело време додека ВМРО беше прв пат на власт. И голема историска грешка е што оваа мрежа, која ја движи Македонија не е РАСТУРЕНА, ПОАПСЕНА, ЛУСТРИРАНА и одалечена од апаратурата за растурање на туѓи животи', вели Филип.

После ова, станува нужно комплетно редефинирање на злечатоците: кои се навистина угледни личности, а кои само службата успешно ги компромитирала. Мнозинството кои добро ја познаваат оваа мрежа одамна, ми тврдат дека после објавувањето на недоличните инсталации јавноста ќе биде изненадена колку личности од јавниот живот ќе го изгубат епитетот угледни. Нивниот углед вештачки е креиран и кранот во лабораториите на тајната полиција. Колку пак од проблематичните за јавноста персони, иако никогаш не осудувани, благодарение на службата и нивните 'хонорарни' новинари се стекнаа со ореолот проблематични, контроверзни или екстремисти. За 'плановската' поврзаност на оваа 'групировка' во СДСМ, и нивните 'професионални' методи во креирање на партиските лидери, последниве месеци доволно ни раскажа нивниот екс лидер, Бучковски. На фактот дека бившиот шеф на ДБК, **Миле Зечевиќ** е денеска организационен секретар на СДСМ, Петровски саркастично коментира: **'Се прашувам кои искуства од работата ги пренесува на структурата на партијата?'**

И крајот го краси делото, нели? Само три дена откако 'македонскиот екстремист' Филип Петровски во 1998-та ќе биде избран за пратеник, МВР ќе го дерегистрира. Замислете тука дознаваме дека тој бил под обработка поради 'основано сомневање за преземање на противуставни активности директно насочени кон **насилна промена на уставниот поредок на РМ**'. И уште повеќе, ДБК ќе напише, а хартија трпи сè, нели, дека со нивните мерки биле 'потврдени противуставните активности'. Се разбира, кривична пријава изостана. Ем докажале противуставни активности, ем го оставиле детето на слобода. Ма, апсолутно романтична завршница. Петровски за ваквиот епилог со 'докажани сомневања' ќе рече: 'Станува збор за конструкции, кои се политички мотивирани, уставно проблематични и на секој можен начин недемократски и тоталитарни'.

И сега, има ли уште некој дилема дека Македонија просто плаче за лустрација! ■

под никогаш никому не донела добро".

Љупчо Јордановски, поранешен спикер во парламентот и амбасадор во САД

партија шах

„Сличноста меѓу политичката партија и партијата шах е не само што ниеден пион не станал крал туку ниедна фигура не станала - играч".

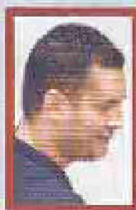
Венко Андоновски, писател, во колумната во Утрински весник

обединети племиња

„На 28 семтември 1443 година Скендер-бег го крена ова знаме и под него, освен Албанците, ги обедини и другите племиња на Балканот за формирање своја држава и симболи. Не можам да сфатам како балканските народи тогаш се почитуваа меѓу себе и беа обединети околу едно знаме, а денес тоа не се прифаќа".

Садула Дураку, пратеник на ДУИ, во дебатата за новите празници

жртва

„Времето ќе покаже дека сум жртва на тајните служби кои работеле во спрега со новинарските кругови".

Филип Петровски, директор на библиотеката „Браќа Миладиновци" и поранешен пратеник на ВМРО-ДПМНЕ, на темата лустрација

Izvadoci od mojot Wujor{ki dnevnik

Za prv pat se pojavuvaat na svetloto na denot! Ako toa voop{to ne{to zna~i:

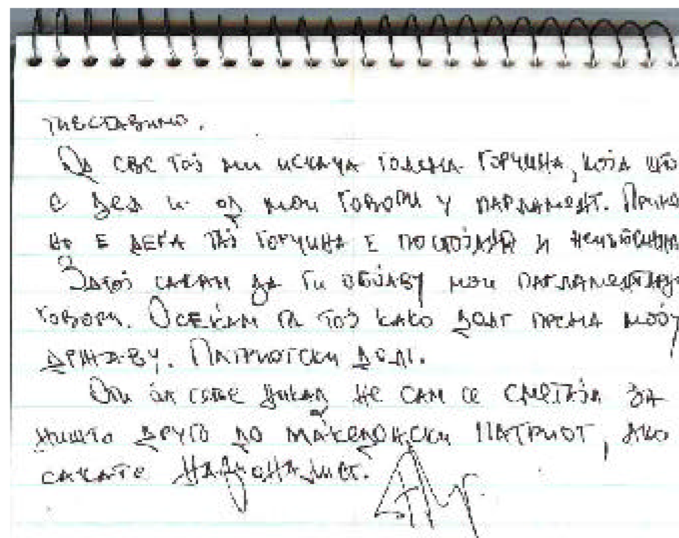

негову песну.

Како што најавих, почна да работу на конечни текстови за књигу. Сега у овој момент се работи на текст од 31.08.2004, односно отварање на расправу за промену на устав.

По мене овој дан ќе уђе у новоу македонску историју како значајан дан. Овој дан се започна рекомпозиција на Македонску државу и затоа ќе се памти. Крајни импликации су засега несагледливи и остаје на време да се види колко многумина од нас неспремни и несвесни учествова у делот аранжман. Мој говор беше екстремен и радикален и до овој момент не сам се предомислила за ниту еден збор што го кажа тога.

На истот тој мој говор у меѓународну комуникацију, циркулацију беше претставен како фашистички. Тој оставља горчину и е само доказ повише дека наша вистина не е ваљана многу надвор од границе на Македонију. Постои завера против нас и ми незнаемо да се спро-

несправино.
Од сето тоа ми искача голема горчина, која што е веќе и од моите говори у парламент. Причина е дека таа горчина е постојана и неизбежна.
Затоа сакам да ги објавам моите парламентарни говори. Осеќам го тоа како долг према мојот државу. Патриотски долг.
Оти јас себе никад не сам се сметал за ништо друго до македонски патриот, ако сакате националист.

Ovoj post e malku pointimen.

Za mojot anga`man kako makedonski diplomat se ka`uvaat mnogu prikazni. Tie do den dene {en ne stivnuvaat. Se ~ini deka sekoj od nas pomalku ili pove}e znae s# za taa epizoda. Spored mene postoi potreba da se rasvetlat nekoi aspekti i od taa mitologizirana (sekako vo negativen kontekst) bajka za golemite deca.

Mi se ~ini deka te{ko mo`am da najdam poiskren pristap od prilo`uvaweto na uvid na nekoi moi dnevni~ki zapisi za moite najiskreni vnatre{ni ~uvstva i do`ivelici. Za `al dnevnikot e pi{uvan na KUMANOVSKI.

Jas koga sum vo dijalog so samiot sebe pi{uvam na kumanovski. Zatoa postoi realna mo`nost da ne bide sosema ~itliv. Sega za sega neka odi vaka, pa ako treba }e go prevedam na makedonski. Vo sekoj slu~aj veruvam deka bogatstvoto na makedonskiot jazik proizleguva i od raznolikosta na nare~jata koi gi ima tolku mnogu na tolku mal prostor.

Da se vratam na prikaznata od Wujork. Taa ne e rozova. Tamu jas gi pre`iveav najgolemite, najsilnite vnatre{ni DRAMI vo mojot `ivot. Imav golemi turbulencii, posebno koga sakav da gi sumiram rezultatite od vojnata i ustavnite promeni vo MAKEDONIJA. Toa go pravev zatoa {to ja pi{uvav prvata kniga i nu`no be{e (barem za mene i spored mojot kategorijalen aparat!!) da sogledam kade sum, kade sme i {to postignavme. Knigata posle 6 meseci ja napi{av. Taa e prva kniga {to od takov tip na tema VOJNATA 2001 voop{to se pojavila vo MAKEDONIJA. Mo`ete BESPLATNO da ja konslultirate, (vidi: PRIJATELI - linkot do knigata Za NAS) zatoa {to mislam deka za vistinata treba da se borime bez bilo kakva smetka i rezerva.

Jas sum tipi~en primer (nevikam deka e pozitiven) na raspnuvawe na krst po nara~ka.

Se nadevam deka toa vo prethodnite postovi go pribli`iv plasti~no i so dovolno dokumenti. Imam u{te. I }e postiram. Nikogo ne ubeduvam. Samo go koristam moeto pravo da se boram za moite stojali{ta, moite pozicii.

Za kraj na ovoj kratok voved, }e gi iskoristam redovite od mojata prva kniga - “Za NAS”: ... “Nikoga{ ne smetav na efekt na tie (moite) zborovi. Tie pretstavuvaa kompezacija za mojot sekojdneven `ivot i jas morav da go ka`am ona {to nikoj ne saka{e da go - ~ue!”. Svesen za rizikot, od istite {to gi locirav kako potkopuva~i i uni{tuva~i na makedonskoto nacionalno tkivo, da bidam povtorno izlo`en na potsmev, gi zemav zborovite na Jung, golemite i vonvremenski zborovi za idea vodilka. Oti vo nieden moment dodeka minuvav niz mojot pat ne pomisliv deka ja otkrivam Amerika. Glavno be{e da go ka`am toa {to namisliv da go ka`am...

10 godini od PROTESTITE

Kako son pominaa 10 godini. ^udno e kako pominuva `ivotot! Mnogu raboti se slu~ija vo me|uvreme. Me|utoa zagleduvaweto kon i vo toa {to n# sozdade, sozdava {e, e kategorija koja ne smee da ja preskokneme. Morame da se potsetuvame na na{ite vrela, na na{eto vdahnovenie. I naku {to }e stane, ostane od nas?

Protestite kako nastan ve}e vlegoa vo makedonskata istorija (iako mnogumina toa ne bi sakale da se slu~i!). Deset godini potoa za niv se zboruva. Edni kritikuvaat, navreduvaat, pogrdno komentiraat... Me|utoa ubeden sum deka maglata koja namerno se frla eden den }e se podigne.

Postojat vo ovaa dr`ava i lu|e koi ne se pla{at da imaat stav (pa makar i politi~ki) i koi sakaat da go ka`at svoeto mislewe. Ima me|u niv i takvi koi mislat deka protestite bea ~ekor napred kon ru{eweto na totalitarnata dr`ava.

Se iznama~ivme da ja digitalizirame dokumentacijata od 1997. No, sega kone~no imam s# vo digitalna forma, {to be{e objaveno vo toj period. Nekoi stranici ke gi postiram tuka. A drugite }e gi objavam vo kniga koja {to vo momentov e vo podgotovka.

ДАВИД И ГОЛИЈАТ 3

"НЕ ПРАШУВАЈТЕ ШТО МОЖЕ ВАШАТА ЗЕМЈА ДА СТОРИ ЗА ВАС, ТУКУ ШТО МОЖЕТЕ ВИЕ ДА СТОРИТЕ ЗА ВАШАТА ЗЕМЈА!

Пишува - АНИ

ФОТОКОМЕНТАР - СТУДЕНТИТЕ ПРОТИВ..???
ИЛИ САМО СТУДЕНТСКИ ПРОТЕСТИ '97

... и затоа тие тргнаа да протестираат

... Каде тргнале да одат овие ...???

... Тр'ваше да го бришеме уставот!

ОП СТОП* КАДЕ СЕГА!

... Не ме интересира мене никој јас сакам...

...ALL YOU NEED IS LOVE...

---

* STOP – Донесениот закон за педагошки факултет

Beseda za mrtvite borci

PERIKLE

BESEDA ZA MRTVITE BORCI

Pogolemiot del od onie {to od ova mesto ve}e govorea go fali ~ovekot koj me|u drugite zakoni ja dodal i ovaa obvrska, **ubavo ena delo da im se oddadat po~esti,** kakvi {to gledate gi priredi na{ata dr`ava i smetam deka na ovaa pogrebna sve~enost na{ata verba vo tie lu|e ne smee da zavisi od poedina~en besednik, koj mo`e da bide pove}e ili pomalku nadaren so besedni~ka darba. Ka`ano e, da zaginatite se slavat i vospevaat. No, na mene mi se ~ini deka bi bilo dovolno za onie koi {to svoeto juna{tvo, hrabrost go poka`ale na delo, isto taka

Zatoa {to te{ko e **da se dr`i beseda do sredna mera vo beseda za da na taa beseda sosema $ se veruva.** Slu{atelot na koj {to ne{tata mu se poznati i koj {to e naklonet, mo`e lesno da pomisli deka vo besedata e ka`ano pomalku, otkolku {to toj samiot bi sakal da ka`e i otkolku {to toj samiot znae. A na onoj {to ovaa rabota ne mu e poznata, koga }e gi slu{ne

ovie raboti, bidej}i ova go nadminuva negovoto razbirawe, od pakost }e ka`e deka besednikot vo mnogu raboti preteral vo svojata beseda.

**Lu|eto go podnesuvaat faleweto, pofalbite od drugite dokolku smetaat deka toa {to go slu{nale mo`at samite da go napravat, a s# {to e nad toa, kaj niv predizvikuva zavist i vedna{ potoa nedoverba, nedoverie.** No, koga sum tuka pred vas, kako {to e odredeno u{te od na{ite prethodnici, jas }e se trudam da se dr`am do utvrdenoto za da odgovoram na o~ekuvawata na sekoj od vas.

]e otpo~nam so nekoi na{i raboti, zatoa {to e dostojno i na mesto e, vo edna vakva prilika, da se oddade po~it na nivniot spomen. Vo ovaa zemja od iskon bitisuvaat lu|e od eden ist soj i tie od koleno na koleno ni ja so~uvaa slobodata s# do dene{en den. Site tie zaslu`uvaat hvalospev, pofalba, a u{te pove}e na{ite tatkovci, zatoa {to na ona {to go nasledija mu pridodadoa s# ona {to nie denes go imame, kako nivni naslednici. Taa mo} nie vo momentot na na{ata najgolema sila, vidlivo ja zgolemivme pravej}i ja na{ata dr`ava podgotvena tolku {to nitu za vojna, nitu za mir ne ni treba tu|a pomo{.

Nie imame Ustav koj {to ne e graden po kalap na sosednite narodi, naprotiv, nie im slu`ime na drugite pove}e za primer otkolku tie na nas. Na{ata dr`avna uprava ne e skoncentrirana vo racete na mal broj lu|e, tuku kaj **mnogu, {to se narekuva DEMOKRATIJA**. Vo privatnite raboti postoi za site ramnopravnost spored zakonot, a vo odnos na javnite raboti. **Sekoj {to se izbira na nekoe mesto, se bira ne zatoa {to e ~len na odreden stale`, tuku po li~na zasluga.** Nikoj ne se isklu~uva od dr`avni mesta poradi toa {to e siroma{en, {to nekoga{ mo`e da pre~i, samo ako e sposoben da doprinesuva za dr`avata. I kako {to vo javnite raboti vladee na~eloto na sloboda, isto taka i vo privatnite raboti nema nikakvi somne`i.

Kaj nas nema lutewe na bli`niot svoj, ako toj duri i u`iva do beskraj. Nema kaj nas bilo kakov otpor kon s# {to iako ne donesuva {teta, sepak go navreduva okoto. No iako taka `iveeme, sepak vo javniot `ivot nie se ograduvame od bilo kakva nezakonitost i seto toa od moralni pobudi, sekade pokoruvaj}i se na vlastite i na zakonite, naro~no na takvite zakoni koi se vo korist na ugnetenite.

Nie se razlikuvame od svoite protivnici i vo na{eto vojni~ko ureduvawe. Gradot na{,

Dr`avata, stoi otvoren, nie ne gi brkame od tuka strancite vo strav deka tuka tie ne{to }e vidat ili nau~at, {to bi trebalo da ostane sokrieno, za da ne se iskoristi od na{ite neprijateli. Nie ne se potpirame na nekakvi podgotovki i ujdurmi, tuku na hrabrost koja {to se gleda vo na{ite dela.

So na{ata celokupna sila nieden neprijatel dosega ne se probal, zatoa {to nie se gri`ime za na{ata armija, pra}aj}i ja na razni strani. Ako se sudrat neprijatelite so bilo koj del od na{ata armija i po igra na slu~aj pobedat li nekoja na{a grupa na lu|e vedna{ se falat deka n# pobedile site nas. Bidat li, po igra na slu~aj pobedeni, yvonat na site yvona deka gi sovladala celata na{a armija. Se razbira nam ni e vrodeno bez ma~no ve`bawe da gi sovladuvame opasnostite. Na hrabrost nas ne n# prinuduvaat zakonite, tuku hrabrosta sama od sebe vo nas se ra|a.

Nie go sakame ubavoto, no so vistinska umerenost i ja sakame mudrosta, no bez razne`netost. Bogatstvoto ni e sredstvo za rabota, a ne za prazno falewe. Siroma{nosta svoja da se priznae ne e sram za nikoj, no sramno e da ne se sprotivstavuva{ na siroma{nosta so rabota. Edni i isti lu|e mo`at istovremeno da gi odrabotuvaat i doma{nite i javnite raboti.

Nie samite odlu~uvame za na{ite javni raboti i za niv sudime kako {to treba, oti ne smetame deka zborovite mu {tetat na raboteweto. Na{a naro~na doblest, koja {to n# razlikuva od drugite, e {to nie s# {to juna~ki sakame da go napravime, go zdru`uvame so stalo`eno razmisluvawe. Kaj drugite pak, neznaeweto, nepoznavaweto na opasnosta ra|a drskost, a razmisluvaweto izroduva somnevawe. Za najgolemi junaci, mo`at so pravo da se smetaat tie koi {to mnogu dobro gi poznavaat i stravovite i lagodnostite, no sepak ne se sepnuvaat pred opasnostite.

Vo odnos na dobrodetelstvata nie se razlikuvame od drugite. Ne so zemawe, tuku so davawe nie steknuvame prijateli. Dobrodetelstvata gi pravime bez nikakov strav, bez nikakva smetka za nas samite, tuku so samouverenost deka sme slobodni lu|e. Na{iot grad (dr`ava) vo celost e rasadnik na naobrazuvanost i sekoj od nas, kako {to mi se ~ini, znae na s# da se prilagodi i s# da raboti so zanes.

A deka ova ne e rasfrluvawe so zborovi, tuku potpolna vistina, {to mo`e da se vidi vo delata na{i, toa go doka`uva na{iot grad (dr`ava) koja {to ja sozdadovme so na{ite ve}e spomenati doblesti. Na{iot grad (dr`ava)

znae da izvojuva pobeda nad svojot neprijatel, a da neprijatelot voop{to i ne po~uvstvuva lutina {to ni podlegnal! So svoite podanici na{iot grad (dr`ava) vladee taka {to tie voop{to ne mo`at da se po`alat na toa vladeewe.

So krupni zraci i neporeklivi dokazi nie go zasvedo~ivme razvojot na na{ata snaga (sila), taka {to ni se poklonuva sega{nosta, a }e ni se poklonuvaat i site naredni vekovi, i ne ni trebaat pofalni pesni od Homer ili pak bilo koj drug. So svojot samopregor si go ras~istivme patot na site zemji i moriwa i sekade postavivme spomenici na na{ite porazi i na na{ite pobedi.

Za takva tatkovina, eve, tuka, ovie junaci vo herojski boj zaginaa i ne dozvolija tatkovinata nikoj da im ja odzede, i zatoa so pravo se o~ekuva od ovie {to pre`iveaja deka isto kako niv }e gi podnesat site napori i opasnosti.

So toa {to op{irno govoram za na{ata dr`ava sakam da poka`am deka nie se borime za ne{to sosema drugo od onie drugite koi {to gi nemaat na{ite doblesti. Sakam da poka`am deka **nie gi slavime na{ite junaci,** nad~ii {to grobovi sega stoime. Toa sega go pravam so

nepobitni dokazi. Vaka jas odgovoriv na mojata zada~a! Zatoa {to na{ata dr`ava, koja {to ja slavi doblesta i hrabrosta na ovie junaci }e gi napravi niv golemi, i te{ko deka bilo kakva beseda mo`e da ja opi{e nivnata hrabrost. **Smrtta na ovie junaci ja doka`uva nivnata hrabrost i ne e zna~ajno dali prv pat im do{la takva sila ili samo povtorno si ja potvrduvale hrabrosta svoja.**

**Nivno pravo e (na ovie junaci) da duri i ako bile lo{i, za dobro da im se zema nivnata hrabrost, poka`ana vo vojna za tatkovinata.** So svojata hrabrost, juna{tvo tie go izbri{aa spomenot za svoite maani i tie na op{toto dobro mu doprinesoa pove}e, otkolku, kako poedinci {to mo`ebi na{tetile. Me|u niv nema{e nitu eden, koj {to mo`ebi ode{e za bogatstvo ili so nekakva nade` deka so toa mo`ebi }e se oslobodat od siroma{tijata, tuku odea kon opasnosta. Nad s# odmazdata nad neprijatelot im be{e pomila, i smrtta ja smetaa za najubav potfat. Nea i opasnosta i so toa s# ova za niv be{e najdobar potfat i te`neeja kon dobro.

mislewe, utrinski, 23.6.2007

Pikado so golemite i malite

Neodamna vodev razgovor so eden moj kolega diplomat, koj kaj nas e pretstavnik na edna od najgolemite i najvlijatelni evropski dr`avi. Me poseti vo bibliotekata. Zboruvavme op{to za geopoliti~ki pra{awa, za najnovite rivalstva pome|u SAD i Rusija, za na{eto priklu~uvawe na NATO, za novata odbranbena strategija na EU, za mo`nite prioriteti na Makedonija na nadvore{no-politi~ki plan vo idnina... Odnenade` me zapra{a, dali imam karta na svetot pri raka. Sekako, mu rekov. Ja staviv na masa. Zaedni~ki zapo~navme da ja razgleduvame, analizirame.

Stoej}i nad kartata na svetot, toj mi raska`a edna anegdota. Zna~eweto na ka`anoto me motivira{e da baram soodveten na~in za istoto da go preto~am vo tekst. Imeno, toj vo svoite diplomatski kontakti imal sredbi so ruski diplomati. Pri edna od tie sredbi, vo opu{tena atmosfera, i sekako nad kartata na svetot, ruskiot diplomat pobaral pikado

streli~ka. Se oddale~il od kartata, nani{anil i bez maka ja pogodil ruskata dr`ava. Istata e kako {to znaeme rasposlana na okolu 12 - 13 ~asovni zoni. Duri i poslab strelec ne bi imal pogolemi problemi taa ogromna teritorija da ja pogodi so pikado. E, otkako toa Rusinot go storil, go zamolil negoviot evropski kolega da go stori istoto so negovata dr`ava. Pri{to mojot sogovornik se na{ol vo nezgodna situacija. Ne bilo lesno da se pogodi so pikado vo golemata evropska, no vo svetski razmeri mala dr`ava.

Toj od ovaa sredba izvlekol pouka. Taa pouka e vo relacija so realisti~koto razbirawe na me|unarodnite raboti i politika. Odnosno deka goleminata i mo}ta na dr`avata se mnogu zna~ajni elementi vo me|unarodnata komunikacija i tie vlijaat na pozicijata na istata dr`ava. Sekako deka ne se edinstveni elementi, koi se potrebni vo me|unarodnoto op{tewe, no kako {to rekov se zna~ajni. Namerata na mojot prijatel, koga mi ja ka`uva{e ovaa slu~ka be{e da proveri kako koga }e ja propu{ti niz vertikala do mojata dr`ava, istata }e ja do`iveam jas. Da dodadam, mi re~e u{te deka za vreme na tri godini kako prestojuva vo Makedonija, za prv pat mu se slu~ilo koga vo nekoja

kancelarija }e pobara karta na svetot, negoviot doma}in da ja ima.

Poentata mu be{e deka ako toj ima pote{koti i da ja pronajde svojata dr`ava na kartata, nie }e imame u{te pove}e. I da, priznavam. Priznavam, skoro e nevozmo`no da se pogodi so pikado delot {to Makedonija kako dr`ava go pokriva, zazema od svetskata povr{ina. Spomnuvaj}i deka nikoj od nas nema vo svoja blizina karta na svetot, toj saka{e da mi ka`e deka premnogu sme zatvoreni navnatre i deka dimenziite koi se zna~ajni vo me|unarodnoto komunicirawe ~esto ni begaat od vidokrugot. Da ne bev siguren deka e dobronameren, da ne go poznavav dobro, duri mo`ev i da se navredam. Tabietot na{ e mnogu ~esto takov. Sekoja kritika, uka`uvawe, pa i raznomislie gi zemame za zlo, nelojalnost i vedna{ vleguvame vo rovovi. No, jas odbrav da ne go storam toa.

Svesen sum na na{ata golemina i zna~ewe vo svetskite raboti. Mali sme. Nemame zna~itelno vlijanie na golemite tekovi. Imame ograni~eni resursi. Sublimirano, duri e tmurno kolku e lo{o niz ovaa realna prizma da im se prijde na rabotite. A ne priznavame. Nekako s# nie znaeme. Vo s# se razbirame. Hmmm... Se zamisliv. Kako da go prodol`am

razgovorot so mojot prijatel. Ako sme tolku mali i nebitni, toga{ zo{to voop{to diskutirame i zo{to e toj tuka?

Skoro simultano so na{iot razgovor, na drugata strana na atlantikot se odviva{e izborot na Sr|an Kerim za pretsedatel na Generalnoto sobranie na OON. Pozicija mnogu zna~ajna vo celokupniot sistem na najgolemata svetska organizacija. Ako mo`am da napravam posloboden opis, Kerim go biraa (i izbraa) za pretsedatel na svetskiot parlament (kako {to rekov, opisot e prilagoden za da bide {to po{iroko razbran). Ovaa godina pravoto da go dade pretsedatelot na GS na OON go ima{e isto~no-evropskata grupa. Toa pravo sekoja godina go dobiva druga grupa, odnosno rotira. Taka se zapazuva nekakva fer pretstavenost na dr`avite od celiot svet. Grupata koja {to go delegira pretsedatelot, prethodno vnatre se dogovara i predlaga svoj kandidat. A glasaweto na plenarna sednica na Sobranieto e skoro formalnost.

Spored ona {to jas go znam, a povrzano so prethodno navedenite kategorii od real politikata, nie kako dr`ava vo ovoj proces na izbor vo grupata na dr`avi na koja i pripa|ame imavme minimalni {ansi za izbor. I ova ne e {ire-

we na nikakov defetizam. Od Rusija na sever do Grcija na jug, so pove}e od dvaeset dr`avi, koi se vo razni dolgogodi{ni sojuzi, koi po **pravilo ili n#** isklu~uvaat ili n# negiraat. Da se potsetime samo na sredinata na minatata decenija koga samouvereno se kandidiravme za nepostojana ~lenka na Sovetot za bezbednost. Bevme vo natprevar so Slovenija. I zagubivme katastrofalno so 3 do 4 pati pomalku glasovi od taa dr`ava. Slovenija e dr`ava so sosema druga konstelacija na odnosi vo me|unarodnata politika. I iako so mali {ansi za izbor, sepak ja pridobivme grupata konsenzualno da n# poddr`i. Na {to se dol`i toa? Do`ivea li makedonskata diplomatija nekakov dramati~en presvrt? Dobivme li naedna{ na zna~ewe vo me|unarodnite odnosi? Ne gledam ni{to takvo na povidok na horizontot. Tuku smetam deka imavme sre}na i edinstvena okolnost na{iot kandidat da e li~nost koja mo`e so svoite karakteristiki da gi anulira nedostatocite koi na malite dr`avi im gi nosi real politikata i so svojot nastap da gi nadmine granicite na vlijanie koi na{ata diplomatija ja vramuvaat kako minorna. Vo ovoj slu~aj akumuliranoto iskustvo i ogromniot kapacitet i li~en kredit, za sre}a, se stavija vo interes na Makedonija.

Kolku za primer }e navedam deka Grcija, svesna za zna~eweto na funkcijata koja bi ja dobila Makedonija, vo procesot na izbor se obide da ni sprotivstavi kandidat od Romanija ili Ukraina. Pa sepak, na kraj od procedurata, grupata ima{e samo eden kandidat. Toa mnogu ka`uva. Temata sega samo ja na~nav. Prostorot tolku mi dozvoluva. ]e prodol`am naskoro. Naglasuvam deka vo prika`uvaweto koristam redukcija, “crno-belo” slikawe, egzakten izraz i koncizni re~enici, prvenstveno poradi ograni~enosta na prostorot.

U{te samo da gi pozdravam ~itatelite i da ja iskoristam mo`nosta da ja najavam mojata kolumna vo Utrinski.

Ne kolkavo e kaj~eto, tuku kolkavi branovi pravi, 30.6.2007

Interaktivniot odnos, odnosno dvonaso~-nata komunukacija koi gi nudat sovremenite sredstva za informirawe se od golema pomo{ za mene. Najavuvam deka }e gi koristam i vgraduvam vo sekoe naredno mislewe. Ova od ednostavna pri~ina {to ne sakam da naturam svoj stav i da go proglasuvam za dogmatska ili ideolo{ka vistina. Kako {to i samiot naslov na stranicava ka`uva, stanuva zbor za mislewe. I toa moe li~no mislewe. Toa verojatno mnogu ~esto }e bide neprifatlivo za del od ~itatelite. Za nekogo propu{teno niz ideolo{ko, intelektualno ili kulturolo{ko sito verojatno }e bide i iritira~ko. So toa moram da smetam i apsolutno go prifa}am kako neophodna komponenta na javniot anga`man. Ova dopolnitelno go potenciram zatoa {to sekoe sprotivno o~ekuvawe i potreba od celosno prifa}awe vodi kon apsolutizam, ednoumie, egocentrizam. Tokmu zatoa so golemo vnimanie

gi pro~itav komentarite koi za prethodnoto mislewe gi upatija ~itatelite na veb-stranicata na „Utrinski” i na mojot blog (http://filippetrovski.blog.com.mk). Del od niv me motiviraat dopolnitelno da pi{uvam za stavovite koi gi iznesov prethodno. Tie mi davaat mo`nost skicata koja ja postaviv prethodno, da po~nam da ja sen~am i so toa poleka da ja pribli`am kon edna poopisna, pojasna, pobliska slika za na~natata tema.

Kako najinteresen i plasti~en go izdvojuvam komentarot deka i Japonija i [vajcarija se mnogu te{ka cel za pikado na kartata na svetot, a ne se irelevantni kako dr`avi. To~no, se soglasuvam. Spored toj komentar ne e va`no “kolkavo e kaj~eto, tuku kolkavi branovi pravi toa”. Simbolikata e navistina golema i mo`e da se zeme kako relevantna. Nea }e se obidam da ja ispletam vo prikazot na Obedinetite nacii i zna~ajnite organi koi go nosat nejziniot legitimitet, bidej}i tie se vo fokusot na interesiraweto.

Preku OON, vsu{nost, e sozdadena organizacija koja so svoeto dejstvuvawe }e ja spre~uva vojnata. Dadeni $ se univerzalni prerogativi vo interes na site da go obezbeduva mirot. Prvpat vo istorijata na ~ove{tvoto e objaveno

deka spre~uvaweto na vojnata ne mo`e da bide individualna akcija, tuku deka za toa e potrebna institucionalizirana kolektivna akcija. Postignuvaweto i odr`uvaweto na mirot stanuva obvrska na site dr`avi. A ovaa kolektivnost go nametnuva kako neophoden principot na univerzalnost. Teoriski, odnosno niz dene{na perspektiva utopiski, se smeta deka ovaa univerzalnost }e gi isklu~i sprotivstavenite sojuzni{tva koi se glavna karakteristika na principot na “ramnote`a na silite”, koj s# do Prvata svetska vojna e dominanten princip vo me|unarodnite odnosi. Mo`ebi najzna~ajnata i najradikalna presvrtnica vo ova funkcionirawe pretstavuva “centraliziraweto” na dejstvuvaweto. Zatoa e neophodno da se instalira nov mehanizam za upravuvawe.

Upotrebenata sintagma “pikado so golemi i mali” najplasti~no se ogleda vo strukturata na Sovetot za bezbednost, izvr{niot organ na OON, ili organot so najmnogu ovlastuvawa {to nekoga{ gi imal nekoj me|unaroden organ. Ne e voop{to preterano da se opi{e i do`ivuva na vakov na~in ova telo. Po zavr{uvaweto na Vtorata svetska vojna, golemite sili pobedni~ki za sebe obezbedile postojano u~estvo vo negovata rabota. Za niv e rezervirano i pra-

voto na veto. Toa prakti~no zna~i deka mo`at da blokiraat donesuvawe na sekakva odluka koja {to propu{tena niz prizmata na sopstvenite dr`avni interesi ne e prifatliva. So samoto toa proklamiranata ednakvost na dr`avite e pomestena vo vtor plan. (Vo na{ata parabola mo`eme da gi zamislime pette postojani ~lenki na SB pove}e kako tankeri, otkolku kako kaj~iwa. Zamislete gi samo nivnite branovi...)

U{te za vreme na formiraweto na OON se vodeni `estoki debati za pra{awata na vetoto i postojanoto mesto na ovie dr`avi. Mnogu mali dr`avi se sprotivstavuvaat otvoreno. Sepak, preovladuva povoeniot optimizam i potrebata za zdru`uvawe vo interes na spre~uvawe povtorna vojna od svetski razmeri. Malite dr`avi, vo ovoj slu~aj, na golemite im ja ovozmo`uvaat ovaa ogromna supremacija, me|u drugoto zatoa {to se smeta i deka ova pravo }e se praktikuva so golema odgovornost i nema da prerasne vo pre~ka za funkcionirawe na SB. Iskustvata go poka`uvaat sprotivnoto. Mo`e da se ka`e deka vo strukturata na OON na nekoj na~in e napraven manevar i ovaa vgradena fabri~ka gre{ka (bez koja nemalo voop{to da se formira organizacijata) vo SB e

donekade ispravena vo GS. Vo ovoj organ site dr`avi se ednakvi i imaat po eden glas. Nadle`nostite na GS vo oblasta na kolektivnata bezbednost se bliski i isprepleteni so SB i se steknuva vpe~atok deka tamu kade {to }e se pojavi zastoj ili nenadminliv problem, koj ne mo`e da se re{i od Sovetot za bezbednost, }e mo`e da se razre{i od Generalnoto sobranie, so {to toa dobiva vo zna~ewe.

Zo{to sevo ova go privlekuva vnimanieto? Posebno ako ne se nao|ame vo nekakva akademska, simpoziumska atmosfera i na prethodno zadadena tema za rasprava? Od ednostavna pri~ina {to sega pretsedatel na Generalnoto sobranie e Makedonec, na{ diplomat. Preku nego sme vo mo`nost da se pojavime vo me|unarodnite raboti i da gi anulirame nepovolnite pretpostavki za koi ve}e pi{uvav. Za Makedonija e mnogu zna~ajno kako }e se iskoristat ovie 12 meseci na na{e pretsedatelstvuvawe so Generalnoto sobranie. Samo za potsetuvawe, }e ka`am deka problemot so imeto mo`e edinstveno da se re{i vo OON (ne vo NATO, EU, OBSE...). Poto~no, vo Sovetot za bezbednost i toa so nova rezolucija. No, so drugi o~i }e gledaat na na{ata dr`ava sega i postojanite i nepostojanite ~lenki na ova telo, koga pred

niv e soznanieto deka ovaa samostojna dr`ava (edna godina) e reprezentirana preku funkcija koja e nositel na suverenitetot na celata organizacija. A, samo kako predlog, zo{to da ne se iskoristi ovaa prednost, pa vo narednite meseci da se napravi obid za nova rezolucija na SB vo vrska so imeto na Makedonija? Ovaa {ansa nema da se povtori potoa dolgo vreme.

Moram da priznaam deka malku sum za~uden kolku ova pominuva kaj nas kako nebitna, sporedna rabota. Ne vidov nikade optimizam deka, kone~no, sme vo pozicija da se spomnuvame vo me|unarodnite odnosi po na{i diplomatski dostignuvawa, po dobro odigrana “partija pikado”, uspe{no premostuvawe na site pre~ki i sli~no. Ne vidov nitu najava {to smetame deka mo`eme sega, vo odnos na na{ite pra{awa, da postigneme vo OON. Mo`ebi sum premnogu temen?

Golemata trauma

Na grbot na Univerzitetot od Harvard e vtisnat eden zbor na latinski “veritas” - vistina. Indikativno e toa {to najstarata i najvlijatelna obrazovna institucija vo SAD za svoj grb go izbrala tokmu ovoj zbor. ^esto se pra{uvam {to bilo motiv za da se izbere vistinata za za{titnik (grbot, {titot e simbol za za{tita) na univerzitetot. Mo`ebi so vistinata se {titele, {titat od nevistinata? Mo`ebi e potcrtano deka potragata po vistina nikoga{ ne prestanuva (grbot e izbran zasekoga{!)? Kako i da e, za mene e dovolna indikacija deka za vistinata, za svoeto mislewe i stav ~ovek treba i vredi da zastane pred silnite branovi koi se stremat da go skr{at. Ponekoga{ cenata mo`e i znae da bide previsoka, no toa ne e dovolna pri~ina za otka`uvawe. Mora da se istrae. Jas se zafativ so skicirawe (op{to) na me|unarodnite tekovi. Mojata namera e da dojdam, niz nekolku tekstovi do obid za pozicirawe na RM na svetskata karta.

Da se slo`ime deka vo ovoj kompliciran proces povremeno se pojavuvaat silni traumi

koi go izmestuvaat od inercijata koja se stremi da ja zafati. Inercijata silno se ogleda vo mislewata deka “ramnote`ata na sili” kako koncepcija e ve~na i nepromenliva. Opredelen sum vo tekstovite da se osvrnam na najmalku ~etiri traumi na ~ove{tvoto koi deluvaat kako raskrsnici vo istorijata i imaat svoe mesto vo filozofskata promisla na vremeto.

Ekolo{kite problemi i globalnoto zatopluvawe, nuklearnata proliferacija ({irewe) i terorizmot, s# pogolemiot jaz pome|u bogatite i siroma{nite se prvite tri traumi. A najgolema trauma sekako se vojnite, svetski, regionalni, lokalni, vnatre{ni, gra|anski... Golemata trauma od Prvata svetska vojna (najgolema dotoga{) kaj dr`avite i narodite koi go so~inuvaat svetskiot poredok }e dovede do spoznanie deka op{tata vojna mora da ima svoj pandan vo op{t mir. A toj mo`e da se dostigne samo kako “kolektivno delo na dr`avite”. Posledica na razuzdanoto realisti~ko tolkuvawe na poredokot vo ovoj slu~aj dobiva svoja silna opozicija vo zdru`uvawe, pod posebni uslovi, dotoga{ nepoznati, so cel davawe na garancii za politi~kiot i teritorijalniot integritet na site dr`avi. Idealisti~kiot pristap vo sozdavaweto na Ligata na narodite

pozajmuva elementi od Kant i postulatite za "ve~en mir" pome|u dr`avite koi ve}e nema da vojuvaat protiv sebe. Se smetalo deka ovoj sistem ima prednost nad prethodniot zatoa {to go unapreduva pravniot poredok, eti~kite vrednosti i na celinata $ dava moralna dimenzija. Malite dr`avi ovoj proekt go podr`ale zatoa {to svojata nesigurnost od golemite sili na ovoj na~in ja kompenziraat.

Taka e sozdaden prviot sistem za kolektivna bezbednost, primenet od LN. Vo nego, za razlika od prethodno, institucionalizacijata odi kon centralizacija. A za toa se potrebni principi i pravila, kako i mehanizam za upravuvawe. Vsu{nost ova koordinirawe i kontrolirawe na politikata na ~lenovite za ostvaruvawe na zaedni~ki celi ja pravi kolektivnata bezbednost osnova za pojavuvawe na me|unarodnite organizacii.

Kolektivnata bezbednost vsu{nost treba da gi zameni sojuzni{tvata i alijansite koi balansiraat me|usebno. Zborovite na Leon **Bourgeois, prviot pretsedava~ na Ligata,** New York Times (17 januari 1920, str.1) }e gi komentira kako "najambiciozen eksperiment {to ~ove{tvoto go napravilo za da se istrae vo vekovnite streme` i za izgradba i neguvawe na

... op{tite interesi vo blagotvorna klima na miroqubiva i mirna me|unarodna zaednica". Optimizmot pri sozdavaweto na Ligata na narodite otvora prostor za veruvawe deka ~ove{tvoto sozrealo i kone~no e vo mo`nost da go ~uva mirot. Paktot na Ligata ja zabranuva agresijata i utvrduva obvrska na ~lenkite za davawe pomo{ na `rtvata od strana na site ~lenki. Ova mo`e da se smeta za zarodi{ na pravno definiran sistem na kolektivna bezbednost. Proglasuvaweto vo Paktot na Ligata deka "sekoja vojna e nejzina gri`a" - e obid za univerzalnost i postavuvawe na odr`uvaweto na mirot na najvisoka lista na prioriteti. Ova trebalo da gi odvrati dr`avite od upotrebata na sila, od bilo kakvi teritorijalni pretenzii, i vo isto vreme da gi prinudi da go respektiraat teritorijalniot suverenitet na drugite dr`avi. Se pretpostavuvalo deka ovie merki }e se sproveduvaat kon site prekr{iteli bez isklu~ok, i deka site dr`avi ~lenki }e reagiraat ednakvo vo site slu~ai.

Toa ne bil slu~aj koj za`iveal vo praksa. Vo dvaeset godi{niot period na postoewe, od 1920 do 1940 se smeta deka od LN se razgleduvani okolu 30 situacii i sporovi. Pozitivnite dostignuvawa glavno se na po~etokot na nejzi-

noto rabotewe. Vo primerite na navremeno i brzo reagirawe zabele`ani se vidlivi rezultati. Avtoritetot na ovaa organizacija e golem kaj malite i sredni dr`avi. Tie realno imaat pogolema potreba od me|unarodno telo koe {to }e gi za{tituva vo situacii na naru{uvawe na integritetot i nivnata bezbednost. Problemite se pojavuvaat koga pogolemite i vlijatelni dr`avi treba da se otka`at od nasilnoto nametnuvawe na svojata volja. Tie dr`avi trebalo del od pravata, koi {to do toga{ vo svetot se smetale kako neprikosnoveno dr`avni prava, da gi prenesat vo nadle`nost na LN. Se ~ini deka periodot pome|u dvete svetski vojni e period na zreewe na potrebata na ~ove{tvoto od dosleden sistem na kolektivna bezbednost na koj {to }e mu se prijde kako neophodnost vo me|unarodnata politika. Dr`avite s#u{te ne se podgotveni da se otka`at od svoite nacionalni interesi vo polza na praveden poredok na globalno nivo.

Zatoa LN }e se poka`e kako neuspe{na. Neuniverzalnosta na Organizacijata bila mnogu zna~aen problem. SAD nikoga{ ne stanale ~lenka, iako ideen tvorec na LN e amerikanskiot pretsedatel Vudro Vilson. SSSR se pridru`il vo 1934, Japonija ja napu{tila vo

1931, a Italija vo 1937; Germanija se priklu~ila vo 1926, a izlegla od LN vo 1933. Listata na ~lenovi bez ovie dr`avi ili so nivno polovi~no prisustvo, doveduva do sostojba i drugite dr`avi da ja preispitaat svojata lojalnost i dali da gi ispolnuvaat svoite obvrski kon organizacijata.

Iako, poradi nabroenite nedostatoci, se nametnuva potreba od negativna ocenka, krajnata ocenka za raboteweto na LN ne mo`e da bide celosno negativna. Taa so svojata aktivnost dade zna~ajni iskustva kako da se organizira nejzinata nasledni~ka, OON. I povr{no razgleduvawe na Povelbata na OON, nejzinata detalnost vo ~lenovite koi {to ja zabranuvaat vojnata i gi utvrduvaat ovlastuvawata na organite na OON da dejstvuvaat vo za{tita na svetskiot mir, prvenstveno Sovetot za bezbednost, go doka`uva ova tvrdewe. Za toa, naredniot pat.

~ekor napred

Po~etirite prethodni tekstovi, ve}e mo`am da ka`am, konturite i strukturata na toa kakvi da bidat tekstovite ve}e se iscrtani na horizontot. Zatoa {to mi se zna~ajni mislewata i dvonaso~nata komunikacija, gi zemam vo predvid relevantnite iskazi i gi vgraduvam vo sodr`inata na sekoj nareden tekst. Normalno, prinuden sum da gi destiliram, zatoa {to ne sekoga{ gledam napor i potreba da se sovladaat novi dimeznii, tuku ponekoga{ se ~ustvuvaat i drugi motivi, koi sekako se legitimni. Na~itatelite ne mo`e{ da im go uniformira{ misleweto i sekoj takov napor e odnapred osuden na neuspeh, a e sosema dale~en na moeto rezonirawe. Spored toa, koncepcijata koja se odlu~iv da ja primenam, e slednava. Vo prvite desetina redovi na sekoj nareden tekst }e gi izdvojam nedelnite tekovi, }e gi oblikuvam, mo`no e i da gi isprepletam so narednite platformi, stojali{ta. A potoa }e prodol`am so namerata koja {to i prethodno sum ja imal. Vo slu~ajot, toa e skicirawe na me|unarodniot poredok i negovite karakteristiki.

^etirite prethodni tekstovi rabotea na istata sodr`ina i so primena na istoriski pristap poleka, poleka (trpelivo) se dobli`ivme do poslednata i najzrelata faza na svetskite raboti i poredok. Sekako naporot e ambiciozen i so toa podlo`en na {iroka ofanziva i napadi od sekakov tip. Tuka mo`e i da se vklu~at nara~anite denuncijacii so jasna pozadina. No, za toa pove}e drug pat. Samo da napomenam deka sekoja traga od toj tip ima vidliva (od daleku) osobina na lesno klasificirawe vo model na odnesuvawe, so prepoznatlivi karakteristiki, od koj nema ispa|awe.

Kade da se bara nastanuvaweto, nikulecot na OON? Bruno Sima smeta deka onoj moment koga stanal evidenten kolapsot na Ligata na narodite zapo~nuva potrebata od nov praven svetski poredok vo povoenata situacija. Interesen za na{ite prosleduvawa e stavot deka LN i OON vo svoeto postoewe imaat period na preklopuvawe, odnosno postojat i dvete istovremeno. OON zapo~nuva so svojata rabota na 24 oktomvri 1945, koga stapuva vo sila Povelbata (potpi{ana na 26 juni istata godina), a LN oficijalno prestanuva da postoi vo 1946 godina. Ovoj moment neslu~ajno go notiram. Od nego mo`e vo narednite tekstovi da se izvle~e

pretpostavka za ra|awe na nova univerzalna me|unarodna organizacija...

Dvete svetski vojni, {to vo minatiot vek se slu~ija za pomalku od tri decenii, ja aktiviraa potragata po sistem, koj funkcionalno }e go za{tituva mirot i }e odgovori kako efikasno da se odvratat dr`avite od agresija i proizveduvawe na novi sudiri i vojni. Vojnite, holokaustot, po~etokot na nuklearnata era sozdadoa klima i politi~ka volja da se podobri obidot koj {to ~ove{tvoto go ima{e so LN. Pred formiraweto na OON, ~ove{tvoto ve}e ima{e iskustvo so prakticirawe Sistem za kolektivna bezbednost. Po zavr{uvaweto na Vtorata svetska vojna be{e potrebno da se izvle~at poukite od proma{uvawata na prethodnata organizacija. I vrz osnova na toa da se sozdadat poizdr`ani mehanizmi koi }e bidat funkcionalni i na novata organizacija }e $ dadat podobra perspektiva za dejstvuvawe po pra{awata povrzani so odr`uvawe na mirot vo svetot. Novata organizacija treba dade odgovori kako da se formira efikasen SKB, vo sostojba koga e jasno deka se ra|a nov svetski poredok. Ovoj poredok, vo svojata dlaboka su{tina ja ima{e podelenosta na Istok i Zapad, kako i podelenosta na politi~kite i ideo-

lo{ki ureduvawa na dr`avite koi {toja izvojuvaa pobedata nad fa{izmot. Ve}e pi{uvavme deka svoja prva primena SKB ima vo LN. Iako nesovr{en toj povlijael na SKB {to }e bide primenet po Vtorata svestka vojna. Zatoa Povelbata i SKB na OON treba da se tretiraat kako ponatamo{no usovr{uvawe na metodite po koi funkcionira{e LN.

U{te vo tekot na Vtorata svetska vojna bilo jasno deka ako se saka da se formira efikasna organizacija, koja }e mo`e da gi nadmine slabostite na LN, neophodno e da se postigne univerzalnost na novata organizacija. Toa vo uslovi na dlabokata podelenost pome|u sojuznicite, implicira lo postignuvawe na kompromis. Ovoj kompromis trebalo da gi zadovoli potrebite na site strani, a na OON da im dade sigurna perspektiva deka organizacijata ne se formira samo pro-forma. Iako na prv pogled euforijata vo svetskite raboti, po zavr{uvaweto na vojnata, ima dominantna uloga i jasno e istaknata potrebata od sozdavawe silna i pravedna me|unarodna organizacija, sepak real-politikata vo odnosite pome|u dr`avite preovladuva i }e bide vgradena vo Povelbata na OON. Iako, sprotivstavenostite mo`ea da dovedat i do raziduvawe na dr`avite, entuzi-

jazmot od pobedata nad fa{izmot nadvladuva i go dava potrebniot impuls za formirawe na OON. Novata organizacija, vo toa vreme, treba da dade odgovor kako da se podobri SKB i so nego da se opfatat site idni zagrozuvawa na mirot i bezbednosta. Morala da se poostri mobilnosta i podgotvenosta da se intervenira tamu kade {to treba i e potrebno, i koga treba. Isto taka, precizno da se definiraat pravata i obvrskite na dr`avite, vo ramkite na Organizacijata. A i da se postigne povolna klima tie da se prifatat od dr`avite kako conditio sine qua none za uspe{no dejstvuvawe na noviot SKB.

Glavniot stolb na OON e Povelbata. Taa e instrument na konstituirawe na organizacijata, koj{to gi ureduva pravata i obvrskite na zemjite ~lenki i vo isto vreme gi vospostavuva organite i procedurite na OON. Kako me|unaroden Dogovor, Povelbata gi kodificira principite na me|unarodnite relacii, kako {to se: ednakvosta na dr`avite, zabranata na upotreba na sila, osnovnite ~ovekovi prava, i sl. Taa ima Preambula i devetnaeset glavi. Spored nea, OON e univerzalna me|unarodna organizacija koja ja zabranuva vojnata kako sredstvo na nadvore{nata politika na dr`a-

vite. Dominira na~eloto za miroqubivo re{avawe na sporovite i za kolektivna akcija vo slu~aj na zagrozuvawe i kr{ewe na me|unarodniot mir i bezbednost.

Za s# ova da za`ivee vo praktika, se gri`i Sovetot za bezbednost. Toj e organ na OON koj {to ja nosi osnovnata odgovornost za odr`uvawe na mirot i bezbednosta vo svetot. Zatoa e organiziran da mo`e da raboti kontinuirano i pretstavnik na sekoja dr`ava mora da bide prisuten vo OON postojano. Pette postojani ~lenki na SB (Kina, Francija, Rusija, SAD, i Britanija) imaat privilegija na pravo na veto. Toa im ovozmo`uva da ja blokiraat sekoja zna~ajna aktivnost na organizacijata, kako i izborot na Generalen Sekretar. Ova pravo e izvor na kontroverzi u{te od samoto formirawe na OON vo 1945. Najverojatno e deka bez vospostavuvawe na ova pravo i nemalo da dojde do formirawe na OON. Vetoto ne e mnogu koristeno vo periodot posle “Studenata vojna”, no samata brojka na upotreba ne ja opfa}a zna~ajnosta na pravoto. Mnogu ~esto se slu~uva postojanite ~lenki na SB da se zakanat so upotreba na vetoto, vo konsultacii {to se pravat pred da se donese nekoja odluka, za da dojdat do posakuvanoto re{enie. Ovaa praktika se narekuva

“closet veto”. Isto taka golem problem koga stanuva zbor za upotrebata na veto e {to toa ~esto se koristi i za blokirawe na novi ~lenki (59 pati), kako i pri izbor na Generalen Sekretar (43 pati).

Zatoa ve}e podolgo vreme postojat povici da se reformira ova pravo na postojanite ~lenki.

Zabrzuvawe - mislewe 010 (25 avgust 2007)

Ako me pra{ate mene, ova mi e edna od najdragite kolumni.

Dvaeset godini se mnogu mala otse~ka vo ~ovekovata istorija. Ne se ni vremetraewe pome|u edna do druga generacija. Obi~no se smeta deka edna generacija trae otprilika 25 do 30 godini. A zamislete, kolku e mala na{ata otse~ka koga }e se zemat predvid 150 do 200 generacii na na{iot rod. Ja koristam ovaa brojka relativno proizvolno. Sepak, zbirot na godinite na site tie generacii m# vra}a nazad vo istorijata okolu 4 do 5 iljadi godini. Do po~etokot!

Kolku {to sum zapoznaen, nekade vo toa vreme, odnosno od toa vreme site religii i misteri~ni organizacii zapo~nuvaat so organizirano smetawe na vremeto. Pred toa ili sme se razvivale spored modelot na evolucijata prezentiran od Darvin ili mo`ebi spored nekoj model na vselenska panspermija, potpomognati od nekoja nadmo}na civilizacija. Navistina, teoretski gledano, vo ovoj slu~aj te{ko se nao-

|a zabele{ka na tvrdewata na Daniken, u{te pote{ko na majstorot Artur Klark. Ako ste poklonici na ramkovno razmisluvawe, mo`ete da ja prifatite bespogovorno, koja bilo od ovie teorii i da bidete sigurni deka taa e izdr`ana. Odnosno, zatvorena vo svoj vnatre{en sistem taa mo`e da bide celosno logi~na, so potpolno odr`livi stolbovi.

Osnovnata namera so ova mislewe, sepak, ne e da se pretresuvaat po~etocite i 5-6 iljadi godini ~ovekova istorija. I dejata ne e nitu da se obmisluvaat golemi i dolgi epohi, iako i toa e golem predizvik. Namerata mi be{e samo da se potsetam kako be{e koga go dobiv mojot prv kompjuter, pred celi dvaeset godini. Toa e nastanot {to e prvata kotva vo mislite, od po~etokot na ovie redovi. Mojot ZX Spectrum. Za nego {tedev so meseci od skromniot xeparlak. Stasa od Germanija koga bev na pragot na moeto sredno obrazovanie. Toga{ kompjuterite bea vistinska retkost. Mnogumina od nas prv pat gledavme kompjuter. Formata na Spektrumot (pod toa gi podrazbiram site kompjuteri) be{e tolku rudimentarna {to ne se sporeduva so dene{nite. Toj nastan mi dojde kako osvojuvawe na nekoj te`ok i zna~aen svetski vrv. Ne{to {to be{e te{ko dosti`no...

Sekako, go koristev prete`no za igrawe. Za {to drugo? Ne se ni se}avam deka toga{ postoeja uslu`ni programi osven, se razbira, videoigri. Mojot zanes be{e tolku golem {to se zapi{av vo gimnazija koja nude{e eksperimentalno kompjutersko obrazovanie. Se se}avam u~evme za kompjuterskite programi Cobol i Fortran. Niv deneska nikoj ne gi spomnuva. Kako da ne postoele...

Od toga{ pominaa dvaeset godini. Samo dvaeset godini. Taa otse~ka vo vremeto se ~ini deka e najdinami~nata i po svoeto zna~ewe go sublimira ostatokot od pette iljadi godini. Rabotite tolku mnogu se zabrzuvaat {to ili navistina sme odbrani da go zavladeeme prostorot i vremeto (najnovite istra`uvawa na poleto na aeronautikata i medicinata go potvrduvaat toa), ili nezadr`livo itame kon krajot na s#, armagedonot (interesno e {to korenot na zborot uka`uva na Makedonija - armakedon?!). Niz taa prizma, perspektivite se temni. No, prostete, jas ne sum sklon na pesimizam i defetizam. Naprotiv. Ako se sudi spored site pokazateli, ~ove{tvoto sozreva i odi napred. Razvojot e dramati~en.

Osnovna motivacija za opi{uvawe na toj razvoj e `elbata da gi prevrtam tezite na sivo-

temnoto sekojdnevje i otka`uvaweto od barawe podobra perspektiva. Znam, takvoto mislewe e lesna cel za napa|awe, podlo`no na kritikuvawe, pa duri i potsmev. Ama ako, {to e malku kritika i potsmev (pa duri i mnogu kritika i potsmev) vo odnos na voshituvaweto (vo eden kratok moment na koncentracija) {to se obiduvame na `ivotot da mu dademe smisla. I vo nekakov fihteanski zanes da zastaneme pred prirodnite elementi i pojavi koi se stremat da n# stol~at vo del od sekunda. Da zastaneme i da ka`eme - da, tuka sum i ne se povlekuvam pred patot na usovr{uvaweto, kon usovr{uvaweto, kon te`neeweto za podobro za mene i za site okolu mene, konsekventno istoto da se odnesuva i za celiot svet.

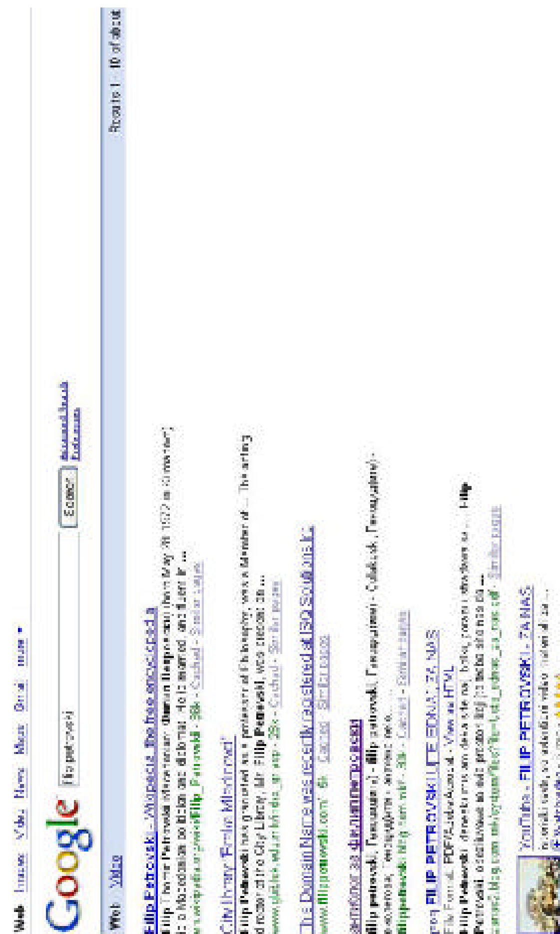
Zapametiv eden razgovor, pred nekolku godini, so eden moj drag prijatel. Mi re~e deka naskoro kompjuterite }e bidat tolku male~ki {to }e se konsumiraat namesto tableti. Tie, na kleto~no nivo }e gi popravaat rasipanite kletki, odnosno vnatre{nosta na teloto. Sledstveno na toa, `ivotot }e se prodol`el tolku dolgo {to }e sme uspeale da izbegame od planetava vo beskone~ni prostranstva na sloboda. Neverojatno kako stojali {te. Za~uduva~ki. No, za mene e dovolna provokacija i sekako

opravdanie za da ja iznesam na uvid be{e slednovo merewe. Matemati~ki presmetav deka pred dvaeset godini mojot spektrum ima{e memorija (prostor za skladirawe informacii) okolu 20 iljadi pati pomalku otkolku {to deneska ima mojot mobilen telefon. Ponatamu, mojot mobilen ima najmalku 500 pati pomalku memorija od mojot dene{en kompjuter. Matematikata e mnogu prosta, samo za krajnata presmetka pomno`ete 500 so 20 iljadi i }e ja dobiete razlikata koja na toj plan se slu~uva za samo dvaeset godini. Zgora na toa, jas pri raka gi nemam najnovite generacii na ovie tehnologii (vo momentov najmalku tri generacii ponapredni tehnologii postojat od onie {to gi koristime vo masovna upotreba, i se dr`at vo tajnost...).

Da zavr{am. Tokmu zatoa, ne se somnevam nitu vo najsmelite teorii i pretpostavki. Ednovremeno gi preziram dogmatskite, pro-konzervativni opstrukcii na toj pat koi sekako se motivirani od potrebata za kontrola i dr`ewe vo temnica na populacijata. Jas veruvam vo nas.]e uspeeme.

P.S. Nivoto na teoretizirawe e namerno modelirano vo kategoriite na op{toto.

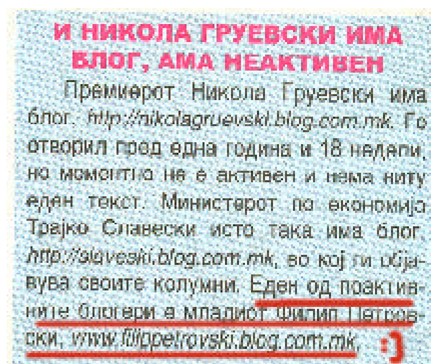
statistiki ili ne{to sli~no?

Na slikata mo`e da se vidi brojot na rezultati na google. Na toa sum osobeno gord, zatoa {to pred edna godina zabele`av deka razno razni “neimenuvani i anonimni” gospoda imaat s# i se {to staveno na internet. E pa, eve sega smetam deka odgovorot e soliden i dovolno glasen. Kolku da se znae mojata pozicija. Ne velam deka so toa sakav da postignam uniformirano mislewe (pozitivno), naprotiv si go zadr`av pravoto da go izrazam mojot stav.

Potvrdata za toa e podolnata slika. Za mene e dovolna. Ne plediram na pove}e.

Ova se na nekoj na~in nepovrzani sliki, no, sepak gi stavam na blogov. Poleka, poleka mi se ~ini deka toj preminuva vo dnevni~ki zapis, onaka kako {to sum go zamisluval. Sepak, mi treba {e vreme da se prilagodam na ovoj na~in na komunicirawe.

И НИКОЛА ГРУЕВСКИ ИМА БЛОГ, АМА НЕАКТИВЕН

Премиерот Никола Груевски има блог, http://nikolagruevski.blog.com.mk. Го отворил пред една година и 18 недели, но моментно не е активен и нема ниту еден текст. Министерот по економија Трајко Славески исто така има блог, http://slaveski.blog.com.mk, во кој ги објавува своите колумни. Еден од поактивните блогери е младиот Филип Петровски, www.filippetrovski.blog.com.mk. :)

Za nas

03 noemvri 2007

Nekoi tekstovi, zavisno od svojata konkretnost, se o~ekuva da bidat do~ekani ladno, so negoduvawe ili pak denuncirawe. Dokolku tretiraat temi koi se povrzani so istoriski, op{testveni ili pak ideolo{ki traumi, so sigurnost mo`e da se predvidi do~ekuvawe “na no`” od razni zainteresirani, involvirani, zagri`eni. I toa ne e voop{to neprifatlivo. Soglasno so toa, pred onoj {to pi{uva se postavuva dilemata kako da se pi{uva i koja e dovolnata opravdanost za da se proiznese{ za odredeno pra{awe?

Vo Makedonija malku se pi{uva i debatira. Na prsti se brojat onie {to se proiznesuvaat za pra{awata od `ivotot, politikata i op{testvenite priliki (i nepriliki). ^esto se pra{uvam zo{to e toa taka? Gi prelistuvam site dnevni i nedelni vesnici. Nema nekoj kojznae kakov pluralizam na mislewa, debati i polemiki. Nikoj so nikogo ne razmenuva, se razbira, na civiliziran i kulturen na~in,

stavovi i pozicii. Se ~ini, deka mnogumina koi si se mislat za intelektualci i anga`irani li~nosti, sekoga{ koga okolnostite ne se nakloneti, preminuvaat, tranzitiraat kon marginite. I toa dobrovolno. Pa zatoa, vo nevreme, imame sosema nejasen otvoren prostor, nema patokazi, nema ideja, nema duri ni gre{ewe (koj ne se obiduva ne ni gre{i).

Imaj}i gi predvid ovie premisi, pretpostavki koi treba sam da gi apsolviram pred da odlu~am da pi{uvam i javno objavuvam odredeni mislewa, i jas bev vo dilema dali voop{to da se nafatam so taa odgovorna zada~a. Mo`ev, namesto toa, da si sedam nastrana i preku blogot da fa}am seir. Koga mi se saka da se identifikuvam so ime i prezime, a koga ne, da si se pretstavuvam so psevdonim. Za{titen so psevdonimot, bi mo`el da komentiram kako {to sakam, bez pravila, bez limit i sekako bez bonton (kako {to pravat mnogumina). Kaj nas op{to pravilo e da se nastapuva anonimno. Blagoprijatno e. Onie, pak, {to se nositeli na javni funkcii nikade gi nema. Odgovaraat i komuniciraat kabinetski ili mislewata i kolumnite im gi pi{uvaat partiskite aktivisti, koi se nadevaat preku toa deka }e vlezat vo milost na povisokite strukturi, }e napre-

duvaat... Krugot na toj na~in e zatvoren, zmijata si go jade opa{ot - {to e simbol na zastoj, zatvorenost, retrogradnost. Ponekoga{ se pra{uvam koj i zo{to n#zatvori vo ovaa kutija od koja nema izlez. Kako da e seto ova eden golem eksperiment i nekoj n# gleda odozgora kako se ko{kame i uni{tuvame.

Ima i u{te eden tip na kolumnisti, odnosno misliteli koi redovno se pojavuvaat vo vesnicite. Tie se aktivisti po nara~ka. Pove}eto od niv pi{uvaat po avtomatizam, so edinstvena zada~a da se pojavat nedelata {to trae, izminuva, i da si dodadat plus na kalendarot. Znaat deka partiskite vlastodr{ci ne gi ~itaat vesnicite (bidej}i od pregolemata za fatenost so razni pregovori i dogovori, sekojdnevno se zatrupani preku glava), tuku samo gi prelistuvaat naslovite i gi gledaat sliki~kite. Mnogu retko gi ~itaat i podnaslovite, no samo ako se epten vo dobro raspolo`enie. Spored toa, pogore spomnatata kategorija kolumnisti znae deka za da bide i ostane vo milost na “vrvot”, dovolno e samo redovno da pi{uva. Ova po pravilo mora da e bezli~no i na nebitni temi. Ili, pak, ako temite se bitni (ne sum siguren {to e bitna tema vo Makedonija, bidej}i i za toa imame nametnuvawa spored

potrebite na tesni eliti), toga{ stavovite koi se iznesuvaat mora da se mlaki, ramnodu{ni, da ne branuvaat, pomo`nost da se fakti koi na indirekten (ama i direkten) na~in ja potvrduvaat “slo`enata mislovna konstrukcija” na {efot. Vo su{tina, da ne donesat ni{to novo. Za da ne mo`e nikoj da gi povika na debata za tie stavovi ili, pak, da izvle~e nekakva pozicija koja mo`e da se kritikuva ili kon nea da se gradi odnos i diskusija.

Kako da se snajde{ vo vakov procep. Dosega ~esto mi se javuvala potreba da potenciram, no sega pi{uvam deka moite mislewa ne se partiski. Nikoj ne mi nalo`uva za koja tema da pi{uvam. Ne podlegnuvaat na cenzura ili prethodno odobruvawe. Iako, i so cenzura sum se soo~uval. Ne znam ni kako da go opi{am ~uvstvoto. Toa e sredba, na nekoj na~in, so grdoto lice na Levijatan i celata negova ma{inerija. Ednostavno, za~uduva kolku lu|eto se skloni i podatlivi kon instrumentalizacija. Multiplikacijata, bidej}i nikoj ne $ se sprotivstavuva, odi do najsitnite pori na op{testvenoto organizirawe. Konformizmot pobeduva nasproti aktivizmot.

Koga ne mu se dopa|a na nekogo ona {to go pi{uvam, vedna{ se javuvaat, ve}e spomnatite,

anonimni komentatori. Sum zboruval so nekolkumina kolumnisti na ovaa tema. Tie velat, ne zamoruvaj se voop{to i ne gi ~itaj {tapskite komentari. Hm... Mo`ebi se vo pravo. Mo`ebi i ne treba da gi ~itam. Da gi ignoriram? Ama neli e toa na nekoj na~in nivna potvrda? Ili, pak, ako im odgovoram - gi potvrduvam? Ovie dilemi ~esto se motiv za mislewe i premisluvawe. Zo{to da ne se prepu{tam na konformizmot. Da si stojam nastrana. Da si gledam za sebe. Ne e li mojot svet dominanten i najva`en? I moeto opkru`uvawe. [to e toa {to mo`e da bide dovolen motiv za javen anga`man i izlo`uvawe na site zlonameri?

Eve {to e dovolen motiv za anga`irawe - Makedonija. Mojata tatkovina e mojot svet. Koga e taa vo pra{awe ne postoi pre~ka {to e nepremostliva, ne postoi predizvik {to ne e prifatliv. Kredo na site ispi{ani zborovi i na site moi objaveni mislewa e - Makedonija. U{te pred protestite vo 1997 godina, koga dr`avata be{e rakovodena totalitarno i nedemokratski, koga lepevme plakati i delevme flaeri so nade` i mlade{ki zanes deka ne{to menuvame - edna be{e ni{kata {to spojuva s#. Patriotizmot. Qubovta kon tatkovinata. Toa e nepromeneto i deneska i me motivira da

prodol`am. Da ne se predavam. Naprotiv, da se ~uvstvuvam posilen. I zatoa }e prodol`am. Ne zastanuvam.

P.S. Mislewevo ne e otporno na konsumirawe, komentirawe, denuncirawe i otfrlawe so floskulata “melanholija i patetika”. Podgotven sum da go ponesam toj rizik.

Ubavi godi{nini, te{ki vremiwa

Broj 2537 sabota, 17 noemvri 2007

Pred nekoj den ja odbele`ivme godi{ninata na Gradskata biblioteka „Bra}a Miladinovci”. Be{e toa ubav nastan. Se potsetivme na nastanite koi ja odbele`aa godinata {to pomina. Istovremeno ja ovekove~ivme na{ata sorabotka so nad 20 razni kulturni institucii, dodeluvaj}i blagodarnici. Toa e edna ubava forma na komunikacija koja, spored mene, go podignuva nivoto na kulturata i civiliziranosta edno skalilo povisoko.]e se soglasite, vo momentov, vo na{ata dr`ava toa e pove}e od potrebno. Samo malo zagleduvawe kon politi~kata arena go prepotvrduva tvrdewevo. No, toa vo ova mislewe ne e predmet na interes.

Minatata nedela najaviv deka }e dadam mislewe za toa kakva e sostojbata na na{ite biblioteki i {to e neophodno da se napravi za da se pomestat rabotite nanapred. So moeto doa|awe vo bibliotekata, pred dve godini, prvo

se zafativ da ja skeniram sostojbata povrzana so imotnopravnite sostojbi, kako i da utvrdam vo kakva sostojba se objektite vo koi rabotime i davame uslugi na gra|anite. Da potsetam, po poslednite lokalni izbori, prvpat ovaa dejnost, odnosno bibliotekite preminaa vo nadle`nost na Gradot Skopje. Ovaa e zna~ajna novina zatoa {to prethodno site biblioteki bea vo nadle`nost na dr`avata i so toa podaleku od edno decentralizirano i efikasno upravuvawe. Preminuvaj}i pod nadle`nost na gradot Skopje, vsu{nost, napraven e ~ekor svojstven i voobi~aen nasekade vo civilizirana Evropa. Uslugite na ovaa javna ustanova se pribli`eni do gra|anite vo sredinata vo koja{to `iveat i rabotat. Mislam deka na zakonodavecot toa mu bila idejata i namerata.

Sepak, realizacijata na zamislenoto ne se odviva sekoga{ spored planot. Vo me|uvreme, se poka`aa na videlo slabostite na zakonot povrzani so bibliotekite. Iako decentralizirani, bibliotekite gi dobivaat centralizirano sredstvata za plati na vrabotenite. I sekoe vrabotuvawe ili zgolemuvawe na brojot na vraboteni e povrzano so potpis na ministerot za finansii. Toa prakti~no zna~i deka e skoro nevozmo`no da se razre{i problemot na

vrabotuvawata vo celata struktura na bibliotekite vo Skopje. A stanuva zbor za 21 bibliote~en klon i edna podvi`na biblioteka - bibliobus. Brojkava ne slu~ajno ja iznesuvam. Imeno, pred desetina godini vo ovaa slo`ena struktura rabotele okolu 130 vraboteni. Tekot na vremeto go pravi svoeto i del od niv zaminuvaat vo penzija. Deneska brojkata na vraboteni e 86, {to e namaluvawe izrazeno vo procenti od okolu 35 otsto. Obemot na rabota e zna~ajno zgolemen, a brojot na vraboteni e drasti~no namalen. Se soglasuvam deka sekoga{ rabotniot potencijal i efektivnite rabotni ~asovi mo`at da kompenziraat namaluvawe na broj na vraboteni. Toa e platforma koja e legitimna. Navistina i treba da se raboti vo taa nasoka. Ama sekoe zategawe na remenot e mo`no samo do odreden stepen, potoa stanuva kontraproduktivno. Nie se nao|ame na granica od preminuvawe vo taa kontraproduktivnost.

Dve godini pra}am pisma do ministrite za finansii. Na prethodniot i na sega{niot. Postojano baram da se odobrat vrabotuvawa. Tie bi pridonele za podobar kvalitet na uslugite i za pove}e zadovolni gra|ani na Skopje, se razbira, onie koi se zainteresirani za vakov tip uslugi. So poslednoto pismo baram naj-

malku 5 vrabotuvawa koi bi poslu`ile da se zajaknat odredeni aktivnosti, koi se neophodni za normalno rabotewe. Vo interes na vistinata, dosega mi be{e odgovoreno samo edna{ pozitivno, od sega{niot minister. Za toa sum pove}e od blagodaren. Sepak, toa ne e dovolno i zatoa s# dodeka sum vo bibliotekata }e pra}am pisma i }e baram da se odobruvaat novi vrabotuvawa. Potajno se nadevam deka i ovoj tekst mo`ebi }e pridonese da se promeni odnosot kon Gradskata biblioteka i }e se odgovori pozitivno na baraweto. Mi ostanuva da se nadevam (dum spiro spero).

Ima u{te eden aspekt na bibliote~nite raboti {to sakam da go dopram so ovoj tekst. Imeno, za narednata godina e najaveno namaluvawe na buxetot na instituciite od oblasta na kulturata. Obemot na namaluvaweto e okolu 15 otsto, odnosno vra}awe na sostojbata od 2005 godina. Da pojasnam, so ovie pari se pla}a s#, od re`iskite tro{oci, preku odr`uvawe na objektite, pa do programskite aktivnosti, promocii i kupuvawe knigi. A vo ovie dve godini, }e se soglasite, dosta se poka~eni, procentualno, site re`iski tro{oci. Od druga strana, buxetot na dr`avata za idnata godina, kako {to vidovme nedelava, e proektiran na

rekordno visoko nivo. Zatoa ne gledam logika da se namaluva ili vra}a na nivo od 2005 godina buxetot na kulturnite institucii vo Skopje. Za da nema nedorazbirawe, da pojasnam, iako instituciite od oblasta na kulturata se decentralizirani, tie prakti~no celosno se vo nadle`nost i zavisat od centralnata vlast. Toa go vklu~uva i buxetot na instituciite.

Dr`avniot buxet vo odredeni razdeli sekoga{ ostanuva neiskoristen, poseduva planirani rezervi i zatoa predlagam da se napravat novi presmetki i da im se ovozmo`i na pove}e institucii od oblasta na kulturata da imaat pove}e mo`nost da se zanimavaat so osnovnata dejnost za koja postojat, namesto da se gri`at celo vreme dali }e uspeat da go platat parnoto greewe ili dali }e imaat pari za kupuvawe drva za ogrev.

P.S. Iako be{e pojasneto deka pi{uvawata na eden na{ kolumnist ne se povrzani so Gradskata biblioteka, poradi dimenzijata na hroni~nost, istaknuvam deka bibliotekata ne prima ili dobiva nikakvi partisko-komesarski direktivi za kupuvawe knigi.

Vlasta ja ima poslednata {ansa da ja sprovede LUSTRACIJATA

Vreme, broj 1244, 08.12.2007

Izmina re~isi godina i pol od vladeeweto na aktuelnata vlada, a veteniot zakon za lustracija s# u{te ne e donesen. Toa be{e povod za razgovor so **Filip Petrovski**, voda~ na protestite vo 1997 godina, porane{en pratenik na VMRO-DPMNE, konzul vo Wujork, a sega direktor na gradskata biblioteka „Bra}a Miladinovci" i ~ovek {to svoeto policisko dosie, vodeno vo nezavisna Makedonija, go objavi javno na Internet, na svojot blog **www.filippetrovski.blog.com.mk.** Od dosieto jasno se gleda deka slu`bata za Dr`avna bezbednost i kontrarazuznavawe sakala da mu podmetne droga i barala na~in da mu se infiltrira vo semejstvoto i vo li~nite odnosi, a seto toa od politi~ki pri~ini.

Gospodine Petrovski, zo{to s# u{te nema lustracija?

Eden od osnovnite postulati za tranzi**tiraweto na edno op{testvo kon demokratija**

za edno op{testvo e da ras~isti so totalitarniot re`im i site {to nego go sproveduvale. Moeto dosie, kako i iljadnici drugi dosieja se dokaz deka takvo ne{to postoelo. Jas i pred edna godina najaviv deka se somnevam oti }e vidam lustriran politi~ar, osobeno nekoj od tie kodo{ite, tasterite, potka`uva~ite, {pionite. Tajnite slu`bi sekako deka }e davaat opravduvawe deka so toa se naru{uva bezbednosnata struktura na dr`avata, {to apsolutno ne e to~no. Tokmu lu|eto {to vodea ideolo{ki dosieja sega se pretstavuvaat kako najgolemite stru~waci vo DBK i dr`at visoki pozicii.

Dali policijata s# u{te prislu{uva na politi~ka osnova?

Ne se somnevam deka denes, koga zboruvam na mobilen, nekoj me slu{a. Eden od koaliciskite partneri, Tito Petkovski, javno izjavi deka denes sekoja politi~ka partija ima svoi prislu{ni sredstva. Nie porano nastapuvavme na site mo`ni emisii so ovoj stav, za lustracija, no na krajot jas ostanav sogolen i osamen od re~isi celata politi~ka struktura. Vo ovaa dr`ava ima dovolno patrioti i sekoga{ }e mo`e dr`avata da ja {titat mladi lu|e, bez damka na svoite dosieja. Kako mo`e nekoj {to od ideolo{ka pri~ina formiral dosieja,

maltretiral gra|ani na ovaa dr`ava, kojznae kolku krv ima na svoite race, denes da bide bezbednosen stru~wak? Toa e neprostlivo. Toa se lu|e {to ne odgovaraat pred nitu eden zakon, toa se lu|e {to se sposobni, kako {to vidovme vo moite dokumenti, da podmetnuvaat. Tie mo`at utre da mi podmetnat mene ne{to, pa da bidam vinoven. Toa se lu|e {to uni{tuvaat tu|i `ivoti. Toa se lu|e vgradeni vo bezbednosniot sistem, koi pravat sistemot da bide nebezbeden.

Osven zakonot za lustracija, dali postojat drugi metodi za kontrola na slu`bite?

Jas sum bil ~len na parlamentarnata komisija za kontrola na tajnite slu`bi i znam deka nie nemame civilna kontrola vrz takvite strukturi. Tie slu`bi treba da se tresat pred pretstavnicite na narodot, da podnesuvaat detalni izve{tai, koi, normalno, vo zakonski za{titena procedura }e im bidat dostapni na pretstavnicite na narodot i }e se znae deka slu`bite ne se od Boga dadeni. Takvo ne{to vo Makedonija nema. Nitu vo na{iot mandat na VMRO-DPMNE od 1998-2002 godina, koga komisijata ja vode{e Qup~o Popovski od SDSM i taa be{e blokirana od opozicijata. Kontrolata ne za`ivea nitu vo periodot od

2002 do 2006 godina, zatoa {to pove}eto vreme Qube Bo{kovski, koj be{e {ef na taa komisija, be{e otsuten. Vo ovoj mandat s# u{te ne sum slu{nal ne{to da se slu~uva. Za periodot do 1998 godina i da ne zboruvame. Taa sedum~lena prateni~ka komisija e samo za parada, za lu|e {to mislat deka imaat ne znam kolku golemo zna~ewe zatoa {to gi kontroliraat slu`bite. Zada~ata na site pratenici, koi po sekoja cena se turkaat vo tie komisii, e da nau~at koi se nivnite odgovornosti i {to treba tie da pravat vo interes na narodot, a ako ne znaat {to im e rabotata neka dadat ostavka. Jas ne sakam da znam tajni podatoci, jas sakam da znam koj gi kontrolira slu`bite, dali tie pod civilna kontrola, i sakam da znam deka mojata privatnost e za{titena.]e poveruvam deka pretsedatelot na komisijata za nadzor nad slu`bite znae {to pravi koga }e go vidam da napravi drama pred DBK ili Agencijata za razuznavawe, koga }e ja povika celata javnost na trevoga bidej}i ne mu e dozvolen uvid vo rabotata na slu`bite. Se pla{am deka i aktuelniot pretsedatel na komisijata Esad Rahi} ne e na ~isto i se pla{i od ne{to. Gi povikuvam pratenicite {to nemaat hrabrost da se soo~at so ovoj levijatan da dadat ostavka. Ako

nema ma ` i, neka se ka ` e deka nikoj ne mo ` e da gi kontrolira slu ` bite.

Mo ` na li e evrointegracija bez lustracija?

Tuka, vo Makedonija, i vrap~iwata znaat { to se slu~uva i koi se metodite na slu ` bite, a treba da pretpostavime deka tie od NATO, koi imaat pogolema i posilna razuznava~ka struktura vo Makedonija od samata makedonskata struktura, ne znaat? Od na { a strana mnogu e naivno ako se smeta deka nie, { to sme kolku prose~na mala svetska palanka, mo ` eme da izla ` eme takvi razuznava~ki i voeni aparati i strukturi, koi imaat globalno vlijanie, i da gi ubedime deka kaj nas s# e vo red.

Vo del od javnosta najavata za lustracija se kritikuva kako revan { izam.

Mene ne mi treba da leta ne~ija glava. Mene mi treba satisfakcija pred istorijata. Sakam da priznaat deka toa { to go pravele bilo nezakonsko, a vo mojot slu~aj i protivustavno. Toj proces javno da se izvede na ~istina, za da se dovede sekoja sledna struktura vo edna situacija da se pla { i da go povtori istoto. Ako se privede nekoj carinik, site naredni carinici }e se pla { at da go povtorat negovoto delo. Vtora rabota, koja e mo ` ebi klu~na, a malku

osvetlena, e {to postojat organizirani novinarski strukturi {to go formiraat javnoto mislewe, a se involvirani vo procesot na pravewe dosieja, na raskrinkuvawe lu|e, na kodo{ewe lu|e i na uni{tuvawe semejstva, i tie i ponatamu dejstvuvaat. Sakam da vidam koi akademici, koi profesori, koi novinari, koi aktuelni pratenici bile involvirani vo takvi aktivnosti. Mislite deka Evropa ne znae deka sme nie edinstvena postkomunisti~ka zemja {to nema jasno i javno ras~isteno so tie strukturi? Na {to se dol`i bavniot 17-godi{en napredok, intelektualno, mentalno i reformski, kon Evropa? Kako e mo`no dr`avi na koi nekoga{ im se potsmevavme, sega da se ~lenki na NATO i na EU, a nie da nemame ni datum za pregovori? Treba da se znae dali nekoj akademik stanal akademik zatoa {to kodo{el. Toa e fer pred istorijata i pred `rtvite, da ne gi redam od ^ento navamu, koi gi ostavija koskite.

Se ocenuva deka licata {to bi bile opfateni so lustracijata se starci, penzionirani lica, ~ie lustrirawe poradi toa e nepotrebno.

Na moeto dosie rabotele 4 policajci i 4 kodo{i. Kodo{ite se pomladi i od mene. Nekoi od niv imaat kriminalno minato i vero-

jatno taka si gi otkupuvale grevovite. Na fotografiite i na dokumentite od protestite vo 1997 godina tie lu|e mo`e da se zabele`at pokraj mene, i toa celo vreme. Nie vo grmu{kata zad {atorot vo koj {trajkuvavme duri otkrivme i kamera. Verojatno lu|eto {to kodo{ele i {pionirale vo 1950-tite godini, tie se denes stari. No, mene me sledele vo 1997 i vo 1998 godina lu|e {to bile pomladi od mene. Taa struktura se generira i regenerira, se sozdava edna nova generacija i za toa ima potvrda vo moeto dosie. Ne mo`am da se soglasam deka toj proces treba da se ostavi, da ne se otvoraat novi rani. Ranite se otvoreni, tie treba da se zatvorat. Strukturite se prevrtuvaat naopaku za povtorno da se napravi nivno prikrivawe i nekoe novo rekomponirawe.

Ako tokmu partijata VMRO-DPMNE bila pod najtemelna obrabotka od DBK, zo{to ovaa partija koga e na vlast ne se osmeluva da ja sprovede lustracijata?

Navistina e interesno {to se slu~uva vo VMRO. Krugovite na mo}ta se koncentrirani i tesni i jas navistina ne znam {to e zadninata zad odol`uvaweto na ovoj proces. Mo`ebi toa e celosnata nefunkcionalnost na parlamentot, bidej}i sme soo~eni so najslabiot prate-

ni~ki sostav vo istorijata na makedonskata demokratija. Mo`ebi nekoj se pla{i da ne bide na taa lista. Mo`ebi ednostavno ne e dovolno razviena svesta deka ovoj proces mora dokraj da se sprovede. Portparolot **Ivica Bocevski**, koj e dosta glasen pobornik na Vladata, porano be{e dosta glasen pobornik na lustracijata. Ne znam zo{to toj mol~i? Neka ja turka rabotata od vnatre vo Vladata, bidej}i gledam deka e vlijatelen. Neka ne se konformira ili neka dade ostavka na pozicijata {to ja dr`i. Su{tinata e da nemame pove}enamenski nastap, na eden na~in koga sme blogeri, a potoa vo Vladata da nastapuvame so zatvoreni blogovi i so ignorantstvo. Neka ja isteraat lustracijata dokraj, i toa do dene{en den, a ne do 2000 godina ili do 2003 godina. Neka ja isteraat do posledniot den. Samo taka VMRO }e poka`e deka ne e isto so drugite strukturi. Ako pomine i ovaa mo`nost za lustracija, }e ostaneme da se vrtime po ulica, da proveruvame dali nekoj n# sledi, da bideme vo edna poluparanoi~na 24-~asovna situacija da ne znaeme dali nekoj ni vlegol doma koga sme bile otsutni, dali ni e ozvu~en stanot, dali ni go prislu{uvaat telefonot, dali ni go snimaat `ivotot, da ne znam dali mi ispra}aat kodo{i, dali mi pu{taat

stranki da me podmituvaat, dali nekoj namerno }e mi ostavi plik so pari vo kancelarijata koga ne go gledam, za da me uapsat? Toa se seriozni dilemi. Gi povikuvam da se ogradat od niv.

Ne mo`ev da prifatam da bidam policiski ata{e vo Brisel

Pred 6 meseci dobiv ponuda od premierot da bidam policiski ata{e vo Brisel i ja odbiv. Sekoja ~est na policijata, vo 2001 godina, koga treba{e da se brani Makedonija, jas bev del od rezervniot sostav. Me|utoa golgotata {to sum ja pominal so ova dosie, koe sekoj den mi e pred raka, so lu|e {to mi doa|aat sekojdnevno da mi gi ka`uvaat nivnite maki, da mi nosat dokumentacija, mene ne mi dozvoli od `rtva da stanam xelat i jas ja odbiv taa pozicija.

U{te edna{ za kodo{ite i kodo{eweto

Znam deka na nekoi ve}e im e preku glava od Lustracijata i se so nea povrzano. Dolgo vreme „verglame” vo mesto. Zboruvame, zboruvame... I ni{to ne se slu~uva. Nema Lustacija. ^udno zo{to e toa taka?! Da ne gi {titi nekoj kodo{ite namerno? Neznam i ne me interesira. Moja cel, kauza e da gi teram rabotite napred i ako se mo`e da ja zavr{ime edna{ ve}e taa rabota.

Vo prilog na taa borba, napor, maka se i slednive tri stranici od najnovoto izdanie na nedelnikot Forum.

Dum Spiro Spero deka tie {to uni{tuvale tu|i `ivoti nema da se izvle~at nekazneti, barem kon istorijata.

Gospod da gi prosti tie {to padnale kako nivni `rtvi.

Amin.

АУСТРАЦИЈА - ДА ИЛИ НЕ? (4)

Пишува: Братислав ТАШКОВСКИ

Златните години на "плуралистичкото" кодошење

Филип Петровски

Бегањето од лустрација ѝ штети на евро-атлантската интеграција

МИНИСТЕРСТВО ЗА ВНАТРЕШНИ РАБОТИ
ДИРЕКЦИЈА ЗА БЕЗБЕДНОСТ И КОНТРАРАЗУЗНАВАЊЕ

[redacted]

[illegible]

ПРЕДЛОГ

За ДЕРЕГИСТРИРАЊЕ ОД ОПЕРАТИВНА ОБРАБОТКА [illegible]

[illegible]

Образложение

[illegible] [redacted]

[illegible]

[illegible]

ФИЛИП ПЕТРОВСКИ
КАКО "ДРЖАВЕН НЕПРИЈАТЕЛ"

[illegible]

[illegible] Петровски [illegible] ОО "Марта" [illegible] 04.11.1998 [illegible] Предлог за Дерегистрирање од оперативна обработка [illegible]

[illegible]

Vistinata za ustavnoto ime na Makedonija

Broj 2543 sabota, 24 noemvri 2007

Podolgo vreme najavuvam i se podgotvuvam da prokomentiram okolu na{eto ustavno ime i sostojbata koja kako dr`ava i narod n# izma~uva re~isi edna i pol decenija. Nie kako nacija sme staveni vo speci fi~na sostojba pred Obedinetite nacii, no i site drugi me|unarodni organizacii. Namesto ime imame referenca (poradi nacionalna gordost ne sakam nitu da ja spomnuvam - ja znaete!).]e se soglasite seto toa, procedurata, me|unarodnata sostojba i pritisok koi{to gi trpime sekojdnevno izgledaat frustrira~ki. Namesto da se zanimavame so napredok na dr`avata, nejzino etablirawe, prodlabo~uvawe na sorabotkata so dr`avite koi ni se naklonet i, nie celo vreme energijata ja rasturame na doka`uvawe deka imame pravo da se vikame, kako{to se vikame. Sostojbata e apsurdna od sekakov mo`en agol. Tokmu zatoa mnogu dr`avi, administracii, narodi i interesni grupacii go imaat nadminato ovoj

na{ problem so ednostavnoto prepoznavawe i priznavawe na na{eto pravo - da se vikame kako {to sakame.

Denovive vo „Utrinski” izleze vo 4 prodol`enija feqton na tema „ustavnoto ime na Makedonija”. Avtorot Nikovski, koj e diplomat, se obiduva da odgovori na toa kako i so {to sme se soo~ile na me|unarodnoto etablirawe na dr`avata, povrzano so problemite za imeto i so na{iot ju`en sosed Grcija. Pritoa, toj upotrebuva eden amalgamski metod na prezentirawe na buketot problemi, spored principot na izbirawe na cvetot koj vo momentot najubavo mirisa ili ni se gleda kako naj{aren. Povr{no se dopreni principite i teorijata na me|unarodnite odnosi, kako funkcioniraat tie i koi se mo`nite magistrali od teoriskata podloga i poznatite iskustva. Sekako, legitimen e izborot na priodot pri pi{uvaweto na sekoj od nas. Osobeno koga stanuva zbor za vakva tema i toa e mnogu potrebno da se pi{uva, objasnuva i dobli`uva do po{irokata javnost. Site nie sme posebno zainteresirani da doznaeme malku pove}e od li~nostite kako Nikovski, koi vo procesot na me|unarodnoto etablirawe na Makedonija imale istoriska mo`nost da u~estvuvaat i pridonesuvaat od poblisku.

Ova bolno pra{awe do den-dene {en ne e dovolno razjasneto na makedonskata javnost. Posebno objavata (so celosna odgovornost) na toga{niot pretsedatel Gligorov deka referencata e privremena i }e se koristi samo dva meseca. Vsu{nost, sosema podrug proces se slu~il vo toa vreme, pri priemot na Makedonija vo OON. Procesot e celosno skrien od javnosta i taa e namerno dezavuirana, odnosno upatena da se nadeva deka navistina stanuva zbor za period od dva meseca do osvojuvaweto na na{eto neotu|ivo pravo za koristewe na ustavnoto ime vo me|unarodnata komunikacija. Kolku pati po dva meseca pominaa ottoga{? Me interesira, vsu{nost, {to se slu~ilo navistina i zo{to ne se publikuva materijal za sozdavawe istoriska gra|a? Zatoa na ovoj feqton mu prijdov so golema serioznost i komparativno analizirawe na faktite (del od niv se vo arhivite na makedonskoto MNR) vo sporedba so iznesenite tvrdewa.

Vo toj kontekst ne e korektno da se izjavuva deka avtorot na feqtonot nikoga{ ne dozvoluval da se spomnuva referencata, koga toj komuniciral so negovite soodvetni kolegi. Toa e najblago re~eno nekorektno prezentirawe na nastanite. Mo`ebi e potrebata za

nova vistina. Ako e taka, mo`e da bide delumno opravdano, no samo dodeka pri obidot za perewe na vinata ne se involviraat dr`avi so naso~uvawe na prstot kon niv. Vo toj slu~aj samite si ja pereme odgovornosta, a obvinuvame konkretna dr`ava, zna~aen sojuznik i eventualen poddr`uva~ na na{ite idni ~ekori. Stanuva zbor za Germanija.

Nikovski bara od Germanija „silna poddr{ka kako nadomest za ogromnata {teta {to ni ja ima naneseno"?! Toj go naveduva podatokot deka germanskiot minister za nadvore{ni raboti, Gen{er, spre~il priznavawe na Makedonija i so toa go urnal izve{tajot na Badinterovata komisija? Povtorno pra{alnik. Dali e toa sosema taka? Upatenite znaat deka Germanija ne kumuva na referencata, odnosno deka taa ne e nejzina izmislica. Naprotiv, vo interes na vistinata, referencata e izmislena vo Britanija. Ekskluziven kum, spored toa, e Britanija. A, slu~ajno ili ne, toga{ vo taa dr`ava makedonski ambasador be{e tokmu gospodinot Nikovski. Interesna koincidencija. Procenete sami. Sepak, ova nepobitno poka`uva deka vistinata namerno se iskrivuva. Potrebite za toa ne mi se jasni dokraj. Mo`ebi Nikovski saka da $ kontrira na sega{nata vlada, zatoa

{to kru`at nekoi mislewa vo javnosta (ne sum ubeden!) deka nejzinite eksponenti se bliski so nekoi germanski politi~ki krugovi. Simpati~en e negoviot zanes i vdahnovenost, pa zatoa mo`e da ne ja zemame za seriozna gre{kata i insistiraweto da mu se uka`e na Bon kako stojat rabotite. Vsu{nost, Berlin e ve}e 10 godini prestolnina na Germanija.

Da se vratam na ulogata na Germanija koja se instrumentalizira vo ovoj slu~aj. Ne e jasno zo{to Nikovski propu{ta da notira deka Badinterovata komisija koja go predlo`i priznavaweto na Makedonija ja rakovodi Germanec. Stanuva zbor za Roman Hercog koj, vo svojstvo na pretsedatel na germanskiot Ustaven sud, go potpi{uva izve{tajot i so toa na na{ata dr`ava $ dava neophodna potpora da se bori za svoe me|unarodno etablirawe. Na po~etokot na devedesettite Germanija ne be{e aktivna vo me|unarodnata politika kako {to e deneska. Razbirlivo. Obedinuvaweto be{e s# u{te sve`o. Pogre{no e da se smeta deka taa toga{ mo`ela da se nametne kako dominantna dr`ava vo Sovetot za bezbednost na OON. Znaeme deka taa ne e negova postojana ~lenka. Za razlika od Britanija.

Deneska Makedonija za da go zatvori ova

bolno pra{awe treba svojot aktivizam da go naso~i kon Britanija i Francija. Tie dve dr`avi, postojani ~lenki na Sovetot za bezbednost, go dr`at klu~ot za ustavnoto ime na Republika Makedonija. Drugite tri postojani ~lenki n# priznaa onaka kako {to ustavno se narekuvame. Potrebna ni e nova rezolucija vo SB. Sekako, Germanija mo`e samo da ni pomogne, no ako e involvirana i pravilno, ni e odrabotena situacijata. ]e prodol`am vo idniot tekst (poradi ograni~enosta na prostorot) so u{te nekoi aspekti povrzani so OON, na{eto pretsedavawe so Generalnoto sobranie, a vo odnos na iznesenite tezi vo feqtonot na Nikovski.

Vistinata za ustavnoto ime na Makedonija (2)

Broj 2549 sabota, 01 dekemvri 2007

Brojot na komentarite {to gi dobiv minatata nedela vo vrska so tekstot vo „Utrinski” me iznenadi pozitivno. Pove}e pati dosega sum komentiral deka nema debata vo na{eto op**{testvo, deka s#** pominuva bez nekoe pogolemo branuvawe. Kako da sme nacija koja nema refleks ili pak interes, koja poleka izumira. Se izvinuvam, mo`ebi zborovite se prete{ki, no jas go prifa}am rizikot so takvoto pi{uvawe da se izlo`am na otvorena kritika. Pak }e potsetam, toa e rizikot {to mora da se prifati. Za mene e privilegija toa {to mo`am da pridonesuvam vo postuliraweto i modelirawe na debatniot prostor kaj nas.

Vistinata za ustavnoto ime na Makedonija e neophodno da e dostapna na po{irokiot naroden krug. Taka }e zajaknuva `ivotnata supstancija na na{ata nacija. Ve}e pi{uvav minatata sabota deka kaj nas ovaa tema e tabu, tajna, nedostapna i nejasna. Sekoj naga|a kako, vsu{-

nost, nam ni se slu~i ovaa istoriska nepravda. Toa e normalna pojava koga se soo~uvame so nedostatok na informacii i koga celiot predmet namerno se mistificira. Na{a obvrska, kolku i da e nesimpati~no toa, a za nekoi i bolno, e da ja rasteruvame maglata i da gi demistificirame momentite koi se vtemeleni vo betoniraweto na referencata na na{iot grb. Gordo ja nosime taa te`ina i nemame namera da se predademe. Znaeme deka na kraj od ovoj proces }e pobedime i nepravdinite }e bidat ispraveni. Sekako, za procesot da se istera dokraj i pravilno, mora da go involvira celokupniot neiskompromitiran intelektualen i diplomatski potencijal na Makedonija. Bidej}i toj ne e golem, naprotiv, se sveduva na malkumina ~isti du{i, pa zatoa e potrebno da se podigne rampata so znakot „Stop” na pettata kolona vo na{ite redovi.

Pogoduvate, jas i vo ovoj tekst }e se osvrnam na feqtonot na Nikovski, koj izleze vo „Utrinski” vo 4 prodol`enija. Gi apsolviravme aspektite na pogre{noto zame{uvawe na nekoi dr`avi i prenaso~uvaweto na nadvore{nopoliti~kiot interes vo neproduktivna nasoka. Ako se prifati kako platforma tokmu taa konstelacija na odnosite, vo koi eventual-

no bi igrala Makedonija, }e izgubime dopolnitelno vreme. Ne li bea dosta 15 godini tapkawe vo mesto? Potrebni li se novi 15 za da se zadovolat suetite na nekoi prodadeni du{i, neuspe{ni diplomati koi vo prethodna Jugoslavija doturkale samo do tret sekretar vo ambasadite? Naprotiv! Treba jasno i glasno da im se pora~a deka porakata {to sakaat da ja ispratat e neprifatliva, deka vo Makedonija sozreva svesta za potrebite na dr`avata so jasno iskristalizirani dr`avni interesi, i e dojdeno vremeto koga }e se raskrsti so improvizacijata.

Gospodinot Nikovski, kako i nekoi drugi likovi, neaktivni u~esnici vo borbata za imeto na Makedonija vo minatite 15 godini, vo eden del od svojot feqtonja komentira postapkata na Kerim vo OON. Lesno uo~liva e namerata ovoj poteg, koj spored nego “dignal golema pra{ina”, da se omalova`i i pretstavi kako nebiten. Za mene e sporno objasnuvaweto deka toa e poteg {to moralo da se slu~i i deka toa e ne{to sosema normalno. Toj objasnuva deka na{ata zemja (t.e. toga{nite na{i pretstavnici) ja prifatile referencata premol~eno, bidej}i drug izlez nemalo. Navodno, “premol~eno prifatile da im se obra}aat so referencata,

no (tuka se upotrebeni golemi bukvi - verojatno za da se zasili dejstvoto - vo Internet-zaednicata golemi bukvi se koristat koga nekoj vika, odnosno zboruva glasno; zab. moja) nikoj nikoga{ ne prifatil i nie sami da ja koristime”. Hm... Ne sum siguren deka e ba{ taka. Mo`ebi Nikovski saka taka da bide. Samo kako mala ilustracija, sprotivno od tvrdewata na tie i takvi kvazizastapnici na makedonskata kauza, denovive pred nas be{e prezentiran problemot na makedonskata Carina so deklaraciite na stokata {to se uvezuva vo Makedonija. Golem del od nea na deklaraciite se vodi so referencata.

Mo`ebi pasivnosta vo nekoi filozofii dava plod, me|utoa pasivnosta i neizgradeniot stav (koj ne se izgraduva so eden feqton) po 15 godini davaat rezultat na teren, kakov {to go vidovme vo primerot so Carinata. I ne samo vo taa oblast. Vo site. A toa na obi~niot narod, koj nema diplomatski paso{ kako Nikovski i koj dreme pred ambasadata na Grcija za edna obi~na viza, za u{te poobi~en vikend (~esto ispolnet so opasnosti i omalova`uvawa) mu e dojdeno preku glava. Narodot ~uvstvuva instinktivna potreba da se prestane so omalova`uvaweto i istovremeno da dobie pret-

stavnici koi soodvetno na negovite iskonski opredelbi i moderni manifestirawa - }e rabotat vo negov interes. Zatoa mo`e da se ka`e deka ne se digna pra{ina po nastapot na Kerim pred Generalnoto sobranie na OON. Lu|eto, naprotiv, se odu{evija od gestot. U{te }e dodadam deka ne e to~no tvrdeweto na Nikovski deka Kerim bil obvrzan da go koristi ustavnoto ime na Makedonija bidej}i bil "pretstavnik na Republika Makedonija". Dali e vo pra{awe zla namera ili neznaewe, ne znam. [to i da e, ne e dobro. So ova se sozdava nervoza i nemir kaj gra|anstvoto i, sekako, za sopstveni potrebi se prenaso~uva vistinata.

Bidej}i gledam deka e potrebno toa, da pojasnam deka Kerim e kandidiran od Republika Makedonija. Me|utoa, toj e pretstavnik na isto~noevropskata grupa dr`avi. Da se dobie konsenzus vo ovaa grupa (koj Kerim go ima{e) e potrebno da se bide pove}e od iskusen i involviran vo me|unarodnite vlijatelni diplomatski krugovi. Grupite {to predlagaat pretsedatel na Generalnoto sobranie sekoja godina se rotiraat. Gi ima samo 5. Prakti~no, na toj na~in mo`e da se slu~i da pominat pove}e od 100 godini pred nekoja dr`ava da ja ima privilegijata da kandidira i potoa da dobie kon-

senzus nejzin kandidat da pretsedava vo GS na OON. Ve}e koga pretstavnikot e izbran na taa pozicija, toj e dol`en da gi po~ituva pravilata za rabota na taa organizacija. Toa prakti~no zna~i deka i Kerim e obvrzan da ja koristi referencata. No, za na{a sre}a, toj pred Generalnoto sobranie go iskoristi ustavnoto ime na Republika Makedonija i toa go obrazlo`i kako potreba na na{ata dr`ava i narod od koi ne mo`eme da otstapime. Zatoa nema{e nikakva reakcija na nastapot od koja bilo dr`ava, osven od Grcija, {to be{e o~ekuvano.

Post festum, kako posledica tokmu na anga`manot na Kerim i zgolemenata prisutnost na Makedonija vo vlijatelnite me|unarodni krugovi, ve}e se slu~ija nekolku priznavawa na dr`avata so ustavnoto ime. Procesot }e prodol`i i vo idnina. Ama ne mo`e i ne smee da se pokriva so pasivnost i neaktivnost. Aktivizmot e na{a diferencija, specifika i e nedozvolivo da se denuncira, kako potreba i za pokrivawe na nekoi na{i biv{i neuspe{ni diplomati.